

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

DROGOVÁ KRIMINALITA A JEJÍ PŘÍČINY

Autor práce: Anna Tschauderová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Anna Tschauderová

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. Romanu Svatošovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

TSCHAUDEROVÁ, A. Drogová kriminalita a její příčiny : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2018. 67 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: droga, kriminalita, návykové látky, toxikoman, závislost

Tato bakalářská práce je zaměřena na jednu z hrozeb dnešního světa, a to na problém drogové závislosti a na kriminalitu s ní spojenou. Pojmově vymezuje druhy zneužívaných drog a vznik drogové závislosti a problémy s ní spojené. Toto byl také hlavní cíl mé práce. Drogová závislost, ale i trestné činy, které páchají občané pod vlivem omamných látek, má velice negativní dopad na společnost, ale i jedince samotného. Dále vymezují právní rámec drogové trestné činnosti. Velmi závažný problém je již v samotné distribuci drog, která přináší velké zisky. Zejména mladiství se často zapletou do nelegální distribuce drog, zejména za účelem lehce dosaženého zisku. Dalšími cíli bylo zjistit, jak je na tom Jihočeský kraj v poměru počtu obyvatelstva k celé České republice s drogovými trestnými činy. Posledním cílem bylo zjistit, jak jsou na tom studenti vybraných škol s užíváním drog.

Zpracování tohoto tématu je důležité zejména z důvodu informovanosti jedinců o hrozbách, které drogy přinášejí. Informovanost je velmi důležitá především pro mladistvé, kteří si často přivydělávají jako dealeři. A později mohou drogám propadnout.

ABSTRAKT

TSCHAUDEROVÁ, A. Drug criminality and its causes: A bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 67 p. Supervisor : doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Key words: drug, crime, addictive substances, toxicologist, addiction

This bachelor thesis focuses on one of the threats of today's world and on the problem of drug addiction and the criminality associated with it. It defines conceptually the types of abused drugs and drug dependence and problems associated with it. This was also the main goal of the work. Drug addiction, as well as offenses that abuse people under the influence of narcotics, have a very negative impact on society, but also on the person himself. They further define the legal framework for drug offenses. A very serious problem is already in the very distribution of drugs, which brings great profits. In particular, juveniles are often involved in the illicit distribution of drugs, in particular with a view to making a slight profit. Another goal was to find out how the South Bohemian region is in proportion to the population of the whole Czech Republic with drug offenses. The ultimate goal was to find out how students of selected schools are using drugs.

Processing this topic is important mainly because of the awareness of individuals about the threats that drugs bring. Knowledge is especially important for young people who often earn money as dealers. And later they can give drugs.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní pojmy	11
2.1 Rozdělení drog dle jejich původu.....	12
2.1.1 Drogy přírodní.....	12
2.1.2 Drogy polosyntetické	13
2.1.3 Drogy syntetické	13
2.2 Rozdělení drog na tvrdé a měkké	13
2.2.1 Měkké drogy	14
2.2.2 Tvrdé drogy.....	14
3 Základní skupiny a charakteristika drog	15
3.1 Konopné drogy	15
3.1.1 Marihuana	15
3.1.2 Hašiš.....	16
3.2 Stimulanty	16
3.2.1 Extáze.....	16
3.2.2 Kokain.....	17
3.2.3 Pervitin	17
3.2.4 Crack	18
3.3 Halucinogeny (psychedelika)	18
3.3.1 LSD	18
3.3.2 Ketamin.....	19
3.3.3 Houby.....	19
3.3.4 Durman.....	19
3.3.5 PCP.....	20
3.4 Opiáty	20
3.4.1 Opium.....	21

3.4.2	Heroin.....	21
3.4.3	Morfin	21
3.5	Těkavé látky	22
4	Drogové závislosti.....	22
4.1	Psychická závislost.....	22
4.2	Fyzická závislost	23
4.3	Rozdělení drogové závislosti dle typů podle WHO	23
4.3.1	Alkoholo-barbiturátový typ.....	23
4.3.2	Amfetaminový typ	23
4.3.3	Kanabisový typ	23
4.3.4	Kokainový typ.....	23
4.3.5	Halucinogenní typ	24
4.3.6	Opiátový typ.....	24
4.3.7	Solovenciový typ.....	24
4.4	Léčba závislosti	24
4.4.1	Detoxikační jednotky	24
4.4.2	Následná péče.....	24
5	Členění drogové kriminality	25
5.1	Primární drogové trestné činy	25
5.2	Sekundární drogové trestné činy	25
6	Právní úprava drogové kriminality.....	26
7	Fenomenologie drogové kriminality v České republice a Jihočeském kraji	29
7.1	Drogová kriminalita v Jihočeském kraji a v České republice	29
8	Etiologie drogové kriminality	37
8.1	Drogová závislost	37
8.1.1	Fáze drogové závislosti	37
8.2	Pachatel drogové kriminality.....	39
8.1	Osobnostní příčiny drogové závislosti	40

8.2	Sociální příčiny drogové závislosti	40
8.2.1	Vliv společnosti a vrstevníků	40
8.2.2	Vliv rodiny	40
8.2.3	Vliv školního prostředí.....	41
8.3	Shrnutí	41
9	Výzkum- dotazníkové šetření	43
9.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	44
10	Navrhovaná opatření ke snížení drogové kriminality	55
	Závěr	57
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam tabulek a grafů	62
	Přílohy	64

Úvod

Cílem bakalářské práce je především upozornit čtenáře na vážnost a nebezpečnost rychlého rozvoje drog v České republice, ale i ve světě. Díky rychlému nárůstu distribuce drog v ČR, která probíhá zejména také díky mladistvým dealerům a jejich touze po rychlém a snadném zisku, se rapidně zvyšuje nárůst drogové trestné činnosti podle paragrafu číslo 283 trestního zákoníku. Následkem toho přibývá drogově závislých, u nichž se věková hranice snižuje na průměrný věk 15 let.¹ Dalším trestným činem, kterého se mladiství dopouštějí, je šíření toxikomanie podle paragrafu 287 trestního zákoníku. Tento jev je možné vysledovat z policejních statistik, kde je možné vyčíst, že páčání této trestné činnosti se děje především mezi mládeží.

Bohužel v dnešní době začínají mladiství experimentovat s drogami již v takto nízkém věku. To má bohužel vliv na jejich psychické i fyzické fungování, které vede k jejich špatnému chování, špatnému zdravotnímu stavu či duševnímu rozpoložení. Dopad to má jistě také na rodinný systém, školu a práci. Tyto negativní dopady mohou velmi přispívat k páčání trestných činů pod vlivem nezákonných drog, jelikož vyskytnou-li se u jedince závislost, je posléze schopný udělat pro získání drogy vše.

Dále budou shrnuty základní pojmy související s drogovou problematikou a základní rozdělení na přírodní, polysyntetické a syntetické drogy a také na drogy tvrdé a měkké.

Práce se bude také zabývat tím, z jakého důvodu závislosti vznikají a co k nim vede. Za závislostí může stát dědičnost, špatný vliv okolního prostředí, špatné začlenění do společnosti nebo jen pouhá touha experimentovat s něčím novým. Další část bude zaměřena také na samotnou charakteristiku jednotlivých drog. Jaké účinky drogy mají, jaká u nich vzniká závislost a jak nebezpečné jsou pro náš život. Na závěr budou po analýze zjištěných dat navržena opatření, která by mohla vést ke snížení drogové kriminality.

¹ *Děti závislých na drogách přibývá, jejich věk se navíc snižuje* | Moje zdraví. Moje zdraví - péče o psychickou i fyzickou pohodu [online]. Copyright © 2001 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <https://www.mojezdravi.cz/zdravi-deti/deti-zavislych-na-drogach-pribyva-jejich-vek-se-navic-snizuje-2181.html>

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Bakalářská práce bude zaměřena na jednu z hrozeb dnešního světa, a to na problém drogové závislosti a na kriminalitu s ní spojenou. Drogová závislost, ale i trestné činy, které páchají občané pod vlivem omamných látek, má velice negativní dopad na společnost, ale i jedince samotného. Velmi závažný problém je již v samotné distribuci drog, která přináší velké zisky. Zejména mladiství se často zapletou do nelegální distribuce drog zejména za účelem lehce dosaženého zisku.

Zpracování tohoto tématu je důležité zejména z důvodu informovanosti jedinců o hrozbách, které drogy přinášejí. Bohužel v dnešní době je velice patrný nárůst počtu mladistvých zapojených do páchaní trestných činu spojených právě s drogovou kriminalitou. Drogovou kriminalitou se ve svých knihách zabývá několik významných autorů, mezi které patří např.: Černík, Novotný, Zapletal a Blažejovský. V práci budou použity metody: obsahová analýza dokumentů, analýza statistických dat, komparace, dedukce a další, z výzkumných technik bude využita především dotazníkové šetření.

Hlavním cílem této práce bude zjistit příčiny drogové závislosti a s tím související kriminality. Prvním vedlejším cílem bude zjistit, zda je drogová kriminalita v Jihočeském kraji v poměru k počtu obyvatelstva rozdílná oproti celé České republice, a pokud ano, proč. Dalším vedlejším cílem bude zjistit, kolik studentů Střední uměleckoprůmyslové škola sv. Anežky české v Českém Krumlově a Střední průmyslové školy strojní a elektrotechnické v Českých Budějovicích, má s drogami zkušenosti a případně s jakými a posledním vedlejším cílem bude navrhnout opatření, která by mohla alespoň částečně eliminovat příčiny drogové kriminality.

2 Základní pojmy

Droga

Pochází z arabského slova „durana“ s původním významem léčivo. Podle stanoviska Světové zdravotnické organizace z roku 1969 za drogu je považována jakákoliv látka, která, je-li vpraveno do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí.²

Deprese a návykové látky

Deprese jsou stavy smutku a mohou mít různé příčiny. Mohou je vyvolávat návykové látky, např. jsou časté při kocovinách po alkoholu nebo v takzvaných dojezdech například u pervitinu. Vznikají také v souvislosti s krizí nebo životním problémem, který vyvolaly návykové látky. U většiny lidí, kteří mají problémy s návykovými látkami, deprese při delší abstinenci vymizí. Pokud ne, může pomoci psychoterapie, tělesné cvičení, relaxační cvičení a také některé bezpečné léky. Těžší deprese vyžadují spolupráci s lékařem.³

Závislost

Drogy mohou být návykové více způsoby. Některé mohou způsobit tělesnou závislost (to znamená, že si tělo natolik zvykne na určitou látku, že si bez její přítomnosti v systému a bez jejího užívání dostaví abstinenční příznaky). Jiné drogy způsobují závislost psychickou (to znamená, že je pro závislého jedince obtížné bez drogy něco dělat, například usnout, odpočívat nebo se bavit). Některé drogy způsobují závislost jak fyzickou tak psychickou. O člověku se řekne, že je závislý, když v užívání drog pokračuje i přesto, že mu to způsobuje značné problémy a bolest.⁴

Předávkování

K předávkování dojde při požití příliš velkého množství drogy, při míchání drog nebo také při užití drogy po delším vysazení.

² TABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1997. s. 11

³ GOODYER, Paula a Jiří PÁNEK. *Drogy + teenager*. Přeložil Romana KUNCOVÁ. Praha: Slovanský dům, s. 2001.

⁴ ANÍK, Alojz a Karel DUŠEK. *Drogy a společnost*. Praha: Avicenum, 1990. s. 73 Život a zdraví (Avicenum).

Toxikomanie

Jedná se o stav, který škodí samotnému jedinci i celé společnosti. Způsobuje ji opakované užívání drogy. Znakem je neustálá potřeba pokračovat v užívání drogy a získat ji jakýmkoliv způsobem, sklon ke zvyšování dávky a psychická závislost na účincích drogy.

Detoxikace

Je očistný proces, během kterého se tělo zbavuje škodlivých látek, které vedou k poruše tělesných funkcí. A snižují škodlivé účinky toxické látky.

Abstinenční syndrom

Dostavuje se po vysazení drogy. Projevuje se pocením, horečkou, třesem nebo například nechutenstvím. Dostavit se mohou také halucinace.

Aspirace

V kruzích lidí užívajících drogy, jde o nasátí krve do stříkačky, jímž se dotyčný ujistí, že se jehla nachází v žíle.

Flashback

Je stav jako po požití drogy, i když droga nebyla aplikována.⁵ Někdy může flashback nastat až za dva roky po poslední dávce. Tento stav se nikdy nedá předvídat. Dochází k němu nejčastěji po halucinogenech, marihuaně nebo pervitinu.

2.1 Rozdělení drog dle jejich původu

Chemické látky jsou bezpodmínečně nutné při každé výrobě nelegálních drog, které mají polosyntetický nebo syntetický původ. Existují však druhy, které mají původ pouze přírodní.

2.1.1 Drogy přírodní

Do této skupiny se řadí kanabis, listy keře koka, mák, různé druhy kaktusů, hub apod., což jsou všechno „drogy“, které se vyskytují přirozeně ve formě rostlinné, a není jich příliš mnoho. K jejich „výrobě“ nejsou nutné žádné chemikálie, jsou užívány ve své

⁵ KALINA, Kamil. *Klinická adiktologie*. Praha: Grada Publishing, 2015. s. 69 Psyché (Grada).

původní rostlinné podobě. Způsoby užití mohou být různé. Je to například žvýkání, kouření a pití odvarů.⁶

2.1.2 Drogy polosyntetické

Do této skupiny řadíme drogy, jejichž výchozí surovina je rostlinného původu, účinné látky jsou z rostlinného materiálu extrahovány a dále zpracovány chemickou cestou na finální drogu. Jedná se například o kokain vyráběný z listů keře koka nebo heroin vyráběný z opia, získaného z makovic máku setého, popř. LSD.

LSD je droga polosyntetická, připravovaná z kyseliny lysergové, kterou lze izolovat z námelu (nebo připravit fermentačně – biotechnologicky).

2.1.3 Drogy syntetické

Syntetické drogy jsou především amfetaminy a jeho deriváty, LSD, fencyklidiny, triptamin, barbituráty apod.

Tyto drogy jsou vyráběny pouze chemickou cestou. K jejich výrobě jsou nutné prekurzory (legální léčiva) a volně dostupné chemické látky, u kterých je známé, že ovlivňují smyslové vnímání člověka. Uvedme například stimulanty amfetaminového typu nebo PCP (fencyklidin). Bez určitého prekurzoru nelze vyrobit plně konkrétní druh syntetické drogy. Například pervitin nelze vyrobit bez použití prekurzoru efedrinu. Syntetické drogy jsou řazeny především amfetaminy a jeho deriváty, LSD, fencyklidiny, triptamin, barbituráty apod.⁷

2.2 Rozdělení drog na tvrdé a měkké

Jde o rozdělení, které je asi nejznámější a mediálně nejužívanější. Jeho použitelnost a vypovídací hodnota je však omezená, nebere v úvahu mnoho jemných nuancí, které jsou v praxi významné. V tomto rozdělení jsou látky s vyšší mírou rizika označovány jako tvrdé drogy, látky s nižší mírou jako drogy měkké. Rizika spojená s užíváním můžeme sledovat ve zdravotní, sociální i duchovní oblasti. Různé formy téže látky a různé kontexty užívání mohou být provázeny různou mírou rizika. Například kokain ve formě kokových listů užívaných ve vysokohorském prostředí, může mít spíše

⁶ ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. s. 49.

⁷ ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. s. 36.

pozitivní efekt, tatáž látka užitá jednorázově šňupáním, může nést přijatelnou míru rizika, injekční aplikace je již vysoce riziková, stejně jako kokain ve formě cracku.⁸

2.2.1 Měkké drogy

Měkké drogy považujeme obecně za mnohem méně nebezpečné, protože poškození zdraví a závislost, kterou způsobují, vyvolávají většinou až po delší době nebo v menším rozsahu. Proto bývají tyto drogy společností více přijatelné.

2.2.2 Tvrdé drogy

Tyto drogy bývají spojovány s velkým rizikem vzniku závislosti a to především závislosti fyzické, která vede k poškození zdraví či sociálního prostředí uživatele. Smrt někdy může nastat už po prvních užitích především předávkováním. Velmi časté bývá předávkování heroinem.

Tab. 1 Rozdělní drog na tvrdé a měkké

Míra rizika	"Tvrdost"	Zástupci
Vysoká	„tvrdé“	toluen, aceton, heroin, morfin, durman, crack
Vysoká až střední	„tvrdé“	LSD, lysohlávky, kokain, pervitin
Střední	„tvrdé“	alkohol, extáze, efedrin, kodein
Relativně malá	„měkké“	marihuana, hašiš, kokový čaj
Prakticky bez rizika	„měkké“	káva, čaj

⁸ Drogová poradna [online]. česko: SANANIM z.u. Developed by Honeypot.cz Hosting SmartWEB.CZ, 2009 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.drogovaporadna.cz/o-drogach-obecne.html>

3 Základní skupiny a charakteristika drog

3.1 Konopné drogy

Psychoaktivní látky pocházející z indického konopí, které nazýváme *Cannabis sativa*, jsou označovány jako kanabinoidy. Patří mezi ně marihuana a hašiš. Psychoaktivní konopí je nejoblíbenější ze všech ilegálních drog a také nejvíce rozšířené mezi mladými. Za účinky zde může látka THC (tetrahydrokanabinol), která se ale nachází pouze v některých druzích konopí. Například technické konopí psychoaktivní účinky neobsahuje. U konopných drog vzniká závislost psychická. Konopné drogy lidstvo zná už od pradávna. Tyto drogy patří k nejstarším látkám, které byly používány pro léčebné účely, rituály a změny vědomí. Do této skupiny řadíme marihuanu a hašiš.⁹

3.1.1 Marihuana

Marihuana známá jako tráva, hulení, marijánka, jointy nebo kytka, je v současnosti nejvíce rozšířenou drogou, kterou užívá okolo 150 milionů lidí. V počtu uživatelů toto číslo předčí pouze alkohol, tabák a kofein. Jde o sušené listy a květenství samičích rostlin konopí. V našem klimatickém pásmu mohou tyto rostliny dorůst do výšky několika metrů.¹⁰

Obsah THC je dnes mnohem vyšší než to, které marihuana obsahovala v 70. letech. O marihuaně je známo, že pomáhá s léčbou několika zcela odlišných civilizačních chorob. Pacientům se po aplikaci léku v konopné podobě výrazně ulevuje a to bez vedlejších účinků. Blahodárně napomáhá při roztroušené skleróze, Alzheimerově a Parkinsonově chorobě.¹¹

Světová zdravotnická organizace (WHO) prohlásila, že látka CBD, která se objevuje v lékařské marihuaně a právě ona navádí člověku relaxační stavy, by neměla být kontrolovaným léčivem. Nedávné důkazy ze studií na zvířatech a na člověku ukazují, že použití lékařského konopí by mohlo mít určitou terapeutickou hodnotu pro léčbu záchvatů epilepsie a souvisejících chorob. Dodali, že "aktuální informace neopravňují kontrolování a redukci předpisu kanabidiolu" a deklarovali, že užívání lékařské

⁹ OODYER, Paula a Jiří PÁNEK. *Drogy + teenager*. Přeložil Romana KUNCOVÁ. Praha: Slovanský dům, 2001 63 s.

¹⁰ GRONSKÝ, Libor. *Racionální protidrogová politika: uživatelé drog do rukou policie nebo lékařů?*. V Olomouci: Votobia, 1997. 10 s.

¹¹ Lékařská marihuana | Lékařská Marihuana. Lékařská marihuana | *Lékařská Marihuana* [online]. Copyright © 2017 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z: <http://lekarskamarihuana.cz/>

marihuany nevede k závislosti na THC, psychoaktivní látce konopí, která vyvolává euforické stavy.¹²

3.1.2 Hašiš

Hašiš, často zkráceně haš, je hmota, která se získává z usušených vršků květů konopí. Tato hmota se sbírá a stlačuje se do pevných kusů a hašiš tak vypadá jako malá hnědá kulička. Hašiš je mnohem silnější než marihuana a obsahuje až desetinásobné množství psychoaktivní látky. Užívá se převážně formou kouření, a to tak že se přimíchá do tabáku.

3.2 Stimulanty

Dodávají člověku energii, zbavují jej únavy, nesmělosti a zábran v komunikaci. Jejich užití vyvolá různou míru stimulace organismu od pocitu svěžesti až po nekontrolovatelné vzrušení. Nejvýznamnějšími zástupci ze skupiny nelegálních drog jsou pervitin, extáze a kokain, mezi legální stimulanty patří látky s mírnějším efektem – káva a čaj. Jedná se o látky, které mají mocný stimulační účinek na centrální nervový systém, především mozek. Po vysazení se vyskytuje především závislost psychická.

3.2.1 Extáze

Extáze správně nazývána MDMA- mythylenedioxyamfetamin, také známa pod názvy: adam, bajle, boule, éčko, eva, extoška, koláč, lentilka, smajlík, vožeh, pilule, koule, éčko, tableta, krystaly a mnoho dalších. MDMA se v dnešní době stala taneční drogou číslo jedna a to bohužel převážně mezi mladistvými. Stimulační látka obsažená v extázi způsobuje změny nálad, odstraňuje zábrany a pocit únavy. Extáze také dokáže navodit pocity euforie a blízkosti.¹³

Velmi stinnou stránkou extáze je, že její účinky dokáží v těle vyvolat nebezpečné přehřátí organismu a silnou dehydrataci. Mladiství často protančí pod látkou celé noci a po zmíněných účincích může dojít až k úmrtí.

¹²Marihuana prospívá zdraví? Vědci z WHO promluvili | EuroZprávy.cz. Věda a technika kolem nás | EuroZprávy.cz [online]. Copyright©2009 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z: <http://vedaatechnika.eurozpravy.cz/veda/210145-marihuana-prospiva-zdravi-vedci-z-who-promluvili/>

¹³ ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. 29 s.

Na trhu je obvykle dostupná ve formě různě barevných tablet, mohou mít různé tvary, často je na nich vyražený obrázek či logo, bývá na nich vidět, že se nejedná o tovární výrobek. Další formou jsou samotné krystaly, pro MDMA je typická narůžovělá až nahnědlá barva, silná hořká chuť a chemický zápach, po rozdrcení krystalů se mohou vzniklým práškem plnit i kapsle, prášek má pak barvu spíše bílou. Vzhled se ale může lišit dle chemického charakteru i způsobu výroby.¹⁴

3.2.2 Kokain

Kokain se získává z keře koka, který se pěstuje převážně na plantážích v subtropickém a tropickém pásmu. Účinnou látkou keře koka jsou tzv. tropanové alkaloidy. Jde o stimulační látku působící na nervový systém a měnící chemické procesy v mozku podobně jako amfetaminy¹⁵. Kokain známý jako sníh nebo koks bývá po izolaci z koka listů, což představuje náročný technologický proces, chemicky upraven nejčastěji na kokain hydrochlorid, což jsou malé bílé a lesklé krystalky bez zápachu, chutnající nahořkle¹⁶. Kokain se aplikuje nejčastěji šňupáním.

Po aplikaci kokainu se nejprve objevují nepříjemné pocity, jakými jsou například srdeční slabost, zimnice nebo třas. Po chvíli však přichází pocit euforie a naprostého neohrožení. Stav po užití kokainu vedou často také k sexuální deviaci. Při opakovaném užívání dojde k pocitu úzkosti, halucinacím a chátrání organismu.

3.2.3 Pervitin

Pervitin známý jako perník, peří, piko, péčko, pergo, péro, ice, meťák je českým označením pro krystalický metamfetamin. Metamfetamin je bílá látka ve formě prášku nebo krystalů, kterou lidé užívají šňupáním, kouřením nebo nitrožilně aplikací injekční stříkačkou. Někteří ho dokonce užívají ústně. U všech se však rozvine silná touha pokračovat v užívání, protože droga vytváří falešný pocit štěstí a pohodlí – drogové opojení (silný pocit nebo zážitek) Pervitin je charakteristický jistotou, hyperaktivitou a zvýšenou energií. Uživatel též zažívá sníženou chuť k jídlu. Účinky této drogy obvykle trvají 6 až 8 hodin, ale mohou trvat až 24 hodin.¹⁷

¹⁴ Extáze (MDMA) – Prev-Centrum. Prev-Centrum – Pomáháme s řešením obtížných životních situací [online]. Copyright © 2017 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/extaze/>

¹⁵ ÍLLES, T. Děti a drogy. 1. vyd. ISV, 1999. s. 19.

¹⁶ TABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1997. s. 28-29.

¹⁷ Co je pervitin?, drogy a život, drogová závislost. Drogy - základní druhy a informace, rizika užívání [online]. Copyright © 2009 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/pervitin/kap-co-je-pervitin.html>

Pervitin je prášek, jehož barva závisí na způsobu výroby. Pokud je vyroben z čistého efedrinu, získá bílou barvu. Pokud je vyroben z efedrinu získaného z léků obsahujících efedrin, může být zbarven do hněda.¹⁸

3.2.4 Crack

Crack je jednou z nejnebezpečnějších drog. Je známý pod názvem krtek, rock, free-base. Jedná se o volnou bázi kokainu. Crack se připravuje tak že se do kokainu přidá alkalické činidlo. Má podobu pevných kousků či krystalů různých barev od žluté až po narůžovělou či bílou. Jeho aplikace spočívá v jeho zahřátí a následném kouření. Účinky na organismus jsou opravdu velice rychlé. Závislost zde vzniká již po prvních dvou dávkách

3.3 Halucinogeny (psychedelika)

V této skupině nalezneme drogy, které mění vnímání okolního světa i vnitřních prožitků. Doprovází je halucinace nebo fantazie. Tyto drogy mají největší podíl účinků, které vedou k prožitkům a snaží se odvést pozornost od reálného světa.¹⁹ Jedná se zde především o změnu vnímání času, vzdálenosti a prostoru. Nejnámější drogou v této kategorii je LSD.

3.3.1 LSD

Diethylamid kyseliny lysergové známý jako LSD nebo trip je nejnámějším zástupcem ve skupině halucinogenů. Získává se složitou cestou z námelových alkaloidů nebo se připravuje totální syntézou. Distribuuje se ve velkých archách s obrázkem, díky kterému získává droga jméno. Tyto archy jsou pak dále nalamovány na malé čtverečky na které je nakapáno LSD. Látka účinkuje pokaždé jinak dlouho dobu v závislosti na kvalitě LSD. Vyvolává stavy euforie, zmatení, změny zraku sluchu a především halucinace. Užívání LSD je datováno již od 50. let, kdysi tato látka byla testována v psychiatrické praxi. Tento halucinogen je také spjat s profesorem z Harvardské univerzity Timothy Larhym ,ten na sobě a svých studentech zkoušel účinky LSD a propagoval jeho užívání.

LSD bylo poprvé vyrobeno Dr. Albertem Hofmannem v laboratořích švýcarské farmaceutické firmy Sandoz.

¹⁸ ILLES, T. Děti a drogy. 1.vyd. ISV, 1999. s. 26.

¹⁹ HAJNÝ, M. O rodičích, dětech a drogách. 1.vyd. Grada publishing, 2001. s. 20.

3.3.2 Ketamin

Ketamin řadíme mezi disociační anestetika, což jsou látky, které zkreslují vnímání zraku a sluchu a vyvolávají pocity odtažení (disociace) od okolí i sebe sama. Užívá se v práškové či tekuté podobě jako anestetikum, obvykle ve veterinární medicíně. Ketamin je však také možno aplikovat injekčně a někteří konzumenti ho mohou i šňupat, nebo přidávat do jointů či cigaret.

Účinky ketaminu se projevují zvýšeným tepem, nevolností, podrážděností, zvracením či halucinacemi. U ketaminu se často setkáváme s nehybností, a proto je ketamin čteně používán například u trestných činů znásilnění.

Dlouhodobé užívání ketaminu vede k různým poruchám, jakými jsou například deprese, ztráta paměti či zraku.

3.3.3 Houby

Můžeme se setkat s velkým množstvím hub, které obsahují halucinogeny. Tyto halucinogeny nazýváme psilocin a psilocybin. Nejsilnější houbou je Lysohlávka česká, avšak můžeme se setkat i s Lysohlávkou kubánskou či kopinatou.²⁰ Přezdívá se jim houbičky, houby, hlavy či klobouky. Další skupinou jsou houby patřící do čeledi mochromůrkovitých.

Houby se užívají v sušeném stavu, čerstvé či například v čaji. Konzumenti jsou především mladí lidé. Získání hub je poměrně snadné, protože jejich sběr a konzumace není nějakým způsobem omezena či zakázána. Látky, které obsahují, vyvolávají halucinace, zmatek a dezorientaci.

Hrozí zde nebezpečí předávkování či záměny s jinými jedovatými houbami, které může skončit smrtí následkem otravy.

3.3.4 Durman

Durman obecný, durman metelový a durman vonný jsou rostliny, které obsahují halucinogenní látku atropin. Tato látka je obsažena také v rostlinách druhu rulík zlomocný a blín černý. Durman se také nazývá datura nebo ježek. Nejčastěji se konzumují listy nebo semínka z plodu rostliny, nebo se inhalují výpary ze zahříváných kořenů durmanu.

²⁰ Lysohlávky – účinky, mýty a fakta - Magazín Legalizace. [online]. Copyright © 2013 Legal Publishing, s.r.o. [cit. 25.03.2018]. Dostupné z: <http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/257-lysohlavky-ucinky-myty-a-fakta>

Účinná dávka durmanu není přesně určena, zde záleží na druhu a stáří rostliny a na místě kde se nachází.

3.3.5 PCP

Fencyklidin (PCP, andělský prach, peace, pill, plíseň) je původně vyrobena jako veterinární anestetikum. Má formu prášku, tablet nebo roztoku - nejčastěji se užívá kouřením společně s tabákem nebo marihuanou namočením cigarety do roztoku PCP.

Účinky jsou euforie, sebedůvěra, pocit síly, depersonalizace, rozpolcení osobnosti, sluchové halucinace. Vedlejšími účinky mohou být naopak záchvaty úzkosti a strachu a křeče. Při vysokých dávkách hrozí předávkování - ztráta vědomí a možnost vyvolání toxické psychózy.²¹

3.4 Opiáty

Název Opiáty tato skupina získala, protože se jedná o alkaloidy získané ze surového opia. Jako opiáty označujeme látky, které mají chemickou strukturu blízkou morfinu, který je hlavním alkaloidem opia.

Nejvýznamnějšími účinky jsou útlum dechového centra, který může být příčinou smrti, silný proti bolestivý účinek, pro který se opiáty používají v lékařství v léčbě pooperační a nádorové bolesti. Střední dávky způsobují útlum a euforii, vysoké dávky uvedou člověka do bezvědomí a mohou být smrtelné. Typické je rovněž podráždění centra pro zvracení – uživatel zvrací, většinou bez nevolnosti. Centrálním účinkem je také miosa – stažení zornice do velikosti špendlíkové hlavičky. Vazba v určitých oblastech mozku vyvolává euforii, která pak motivuje uživatele k dalšímu užití.²² Opiáty ovlivňují i tělesné funkce, tlumí aktivitu hladkého svalstva. Tím vyvolávají zácpy, retenci moče, poruchu transportu vajíčka vejcovodem a následně i sterilitu uživatelů opioidů. Na tuto skupinu drog vzniká rychle fyzická závislost, charakteristické příznaky odvykacího syndromu. Jedná se o bolest svalů a kloubů, pocení, slzení, průjmy. Způsob zneužívání je odlišný, závisí na typu látky²³

²¹O drogách [online]. [cit.2018-03-25] dostupné z about.estranky.cz/clanky/halucinogeny/pcp.html

²² O drogach.cz - Opiáty a opioidy. odrogach.cz - *Domovská stránka* [online]. Copyright © 2003 [cit. 19.01.2018]. Dostupné z: <http://www.odrogach.cz/skola/uzivani-navykovych-latek/informace-o-drogach/opiaty-a-opioidy2.html>

²³ BORNÍK, M. *DROGY – Co bychom o nich měli vědět*. 1.vyd. Praha, 2001. s. 7-8.

3.4.1 Opium

Opium se popisuje jako sušený mléčný exudát, který vytéká z nezralých makovic máku setého.²⁴ Tyto makovice se naříznou a získaný exudát se nechá zaschnout a později se ve většině případů kouří speciální dýmkou. V historii se opium užívalo k léčbě astmatu, bolestem hlavy či závratím. Po požití se dostávají halucinace a pocit celkové úlevy a uvolněnosti. Tyto účinky trvají několik hodin. U častého užívání, které ve většině případů nastává díky potřebě zvyšovat dávky, často dochází k předávkování.

3.4.2 Heroin

Heroin patří mezi jednu z nejnebezpečnějších drog a je také nejvíce návykový. Jedná se o nejtvrďší drogu, kterou můžeme na trhu pravděpodobně získat. Je v práškové formě a může být v barvách od bílé až po tmavě hnědou. Aplikuje se nitrožilně, v práškové formě bývá šňupán, ale i kouřen. Narkomani závislí na heroinu postupně své dávky zvyšují, aby zachovali efekt této drogy. Běžné denní dávky přesahují smrtelnou hranici. Pokud by tuto drogu užil někdo, kdo se s drogami nikdy nesetkal, znamenalo by to pro něj smrt. U lidí požívající heroin lze shledat injekční stříkačky, jehly, škrtdla, lžice, sirky.²⁵

Závislost na heroinu je okamžitá a jde o jednu z nejtvrďších fyzických závislostí. U této drogy se dostávají pocity naprostého štěstí a euforie. U užívání heroinu člověk za jeden rok zestárne přibližně jako by zestárnul za přibližně deset let. Konzumace heroinu končí u většiny případů smrtí. Díky stálému zvyšování dávek, které vedou k předávkování. Na životě může osoby ohrozit i abstinční syndrom, který doprovází silné horečky, průjemy, zvracení a silné deprese.

3.4.3 Morfin

Morfin je bílý prášek vyráběný synteticky z opia. Používá se v lékařství jako lék proti bolesti. Bývá užíván v podobě tablet nebo sirupu nebo aplikován injekčně. Účinky se dostávají asi po dvaceti minutách a trvají kolem 2 - 3 hodiny. Člověk pociťuje uvolněnou euforii, bezstarostnost, lhostejnost, zvýšené sebevědomí, bolest necítí nebo je potlačena. Po odeznění tohoto stavu se dostavuje nevolnost a zvracení. Na morfiu vzniká jak fyzická tak i psychická závislost. Morfin se v přírodě vyskytuje v makovicích máku setého.

²⁴ URÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

²⁵ ILLES, T. *Děti a drogy*. 1.vyd. ISV, 1999. s. 30-31.

3.5 Těkavé látky

K nejčastěji zneužívaným látkám této kategorie patří benzin, toluen, benzen a aceton. Radíme sem také některá lepidla, například chemopren. Tento druh návykových látek byl nejzávažnější pro svou velmi snadnou dostupnost, avšak v dnešní době již není tolik k vidění.

Oproti dnešní době byly těkavé látky užívány toxikomany v době totality, kdy ostatní „tvrdé drogy“ nebyly tak snadno k dostání. Tyto látky se po vdechnutí dostanou do mozku velmi rychle a to během 2-3 minut. Nastávají pocity euforie a klidu, později přichází halucinace. Již po krátkodobém užívání osoba upadá do depresí, má problémy s pamětí. U chronického zneužívání těchto látek dochází k atrofii mozku a následné demenci.²⁶

4 Drogové závislosti

U drogové závislosti je rozhodující osobnost člověka a na druhé straně také záleží na konkrétní omamné látce, protože každá látka nám vytváří jiný druh závislosti. U závislostí hovoříme v základním rozdělení o závislosti psychické a fyzické. Drogová závislost je celosvětově sledována, jelikož se stává velkým problémem zdravotnickým, ale i celosvětovým, zejména například při páchání sekundární drogové kriminality, která ohrožuje nevinné lidi.

4.1 Psychická závislost

Jedná se o duševní stav, který vzniká pravidelným užíváním drogy. U psychické závislosti hovoříme o nepřetržitém nutkání a silném chtění užívat drogu i přes to, že si je osoba vědoma toho, že má látka škodlivé účinky. Toxikoman tak činí proto, aby si navodil pocity blaha. Pocit blaha však může pro toxikomany znamenat rozdílný stav. Pro některé osoby tento stav znamená pocit euforie, uvolnění či stav bez zábran. Pro jiné to však mohou být stavy opačné a to takové, že jsou na pokraji předávkování či smrti. Tyto osoby často potkává opravdu předávkování, jelikož pro svou slast musí konzumovat větší dávku omamné látky. Léčebný proces zde trvá několik měsíců, ale i let.²⁷

²⁶ HOSÁK, Ladislav, Michal HRDLIČKA a Jan LIBIGER. *Psychiatrie a pedopsychiatrie*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. s. 174

²⁷ ANÍK, Alojz a Karel DUŠEK. *Drogy a společnost*. Praha: Avicenum, 1990. s. 73 Život a zdraví (Avicenum).

4.2 Fyzická závislost

U fyzické závislosti se omamná látka již stává součástí organismu, bez které tělo přestává fungovat. Hovoříme zde tedy o závislosti tělesné či somatické. Pokud toxikoman vynechá dávku, dostávají se silné abstinenci příznaky. Jedná se o nechutenství, deprese, nespavost, silné bolesti, migrény, pocení. V těchto případech mohou abstinenci příznaky ohrozit toxikomana na životě, jelikož jeho tělo bez látky přestává fungovat. Nejvíce nebezpečné pro vytvoření fyzické závislosti je skupina opiátů. Léčba zde u lehčích látek může trvat relativně krátkou dobu, protože léčba na detoxikační jednotce není příliš dlouhá.²⁸

4.3 Rozdělení drogové závislosti dle typů podle WHO

4.3.1 Alkoholo-barbiturátový typ

V této skupině se jedná o návyk na látky, jakými jsou například alkohol, barbituráty, uspávací léky, uklidňující léky tedy sedativa. Například diazepam či meprobamat

4.3.2 Amfetaminový typ

Do této skupiny řadíme drogy s existenčním tedy povzbuzujícím účinkem. V dřívější době byl hojně zneužíván Fenmetrazin, dnes je to především pervitin či MDMA.

4.3.3 Kanabisový typ

Zde hovoříme o látkách, které jsou získávány z konopí setého. Jedná se o hašiš či marihuanu. Účinnou látkou je zde THC. Pěstování této rostliny se nejprve vyskytovalo v severních Čechách a na Moravě.

4.3.4 Kokainový typ

Typickou drogou v této skupině je kokain. Kokain získáváme z rostliny koka. Řadíme, jsem také crack, který je koncertovanou směsí kokainu a jedlé sody. Po vysazení přichází velmi nepříjemné psychické stavy.²⁹

²⁸ Závislost | uLékaře.cz. uLékaře.cz - vše o zdraví a nemoci | uLékaře.cz [online]. Copyright © 2007 [cit. 22.03.2018]. Dostupné z: <https://www.ulekare.cz/clanek/zavislost-11554>

²⁹ ANÍK, Alojz a Karel DUŠEK. *Drogy a společnost*. Praha: Avicenum, 1990. s. 73-74 Život a zdraví (Avicenum).

4.3.5 Halucinogenní typ

Tento typ zahrnuje látky, které způsobují halucinace teda například LSD a rostliny a houby obsahující mescalín a psilocibin. Z hub jsou to lysohlávky u rostlin je to například durman či rulík zlomocný.³⁰

4.3.6 Opiátový typ

Patří sem látky obsahující opiové alkaloidy. Radíme sem mák setý, heroin či morfin. Tyto drogy jsou velmi drahé a často neslučitelné se životem.

4.3.7 Solovenciový typ

Pro tuto skupinu je charakteristické čuchání prchavých látek, jako je toluen a aceton.^{31,32}

4.4 Léčba závislosti

4.4.1 Detoxikační jednotky

Detoxikační jednotky slouží k akutní léčbě akutních odvykacích stavů. Jedná se o lůžkové uzavřené prostředí. Léčba zde musí být vždy dobrovolná. Postup při této léčbě nazýváme detoxikace. Detoxikace znamená, že tělo zbavujeme postupně návykové látky. Léčba postupně snižuje abstinenční příznaky většinou za pomoci farmakologických prostředků. Detoxikace trvá obvykle necelý měsíc. Nejčastějšími pacienty na detoxifikačních centrech jsou závislí na opiátech.³³

4.4.2 Následná péče

PNP tedy program následné péče, je součástí terciární prevence závislosti, která výrazně zefektivňuje celý systém péče o osoby závislé na návykových látkách. Pracují zde s lidmi, kteří minimálně tři měsíce abstinují od drog a jiných návykových látek po odchodu z krátkodobé a střednědobé léčby, z komunit, ale i s klienty po léčbě ambulantní a v neposlední řadě s klienty, kteří se pro abstinenci rozhodli sami bez podpory léčebného

³¹ Drogy – Sociologická encyklopedie. [online]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Drogy>

³² RÁVNÍČKOVÁ, Ivana a Petr ZEMAN. *Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. 10 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci).

³³ ZDRAVOTNICTVÍ A MEDICÍNA [online]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/clanek/postgradualni-medicina/detoxifikacni-centra-zkusenosti-uspechy-neuspechy-137226>

zařízení. Abstinujícím je nabízeno široké spektrum psychologických a sociálních služeb.³⁴

5 Členění drogové kriminality

5.1 Primární drogové trestné činy

Jako primární drogové trestné činy jsou označovány především trestné činy spočívající v porušování drogové legislativy a souvisejících právních předpisů v oblasti regulace nakládání s omamnými a psychotropními látkami. Jedná se o trestné činy, které nám definuje zákon č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“ nebo „TZ“) který s účinností 1. 1. 2010 nahradil původní trestní zákon č. 140/1961 Sb. Níže budou popsány trestné činy spojené s drogovou kriminalitou, které obsahuje tento zákoník. Jedná se o trestné činy obecně nebezpečné a nalezneme je v hlavě VII. Jedná se o kriminalitu spojenou s výrobou, držením a distribucí drog a také kriminalita spojená s dovozem, vývozem a průvozem drog. Jedná se o tyto trestné činy:

- výroba, distribuce a jiné nakládání s OPL (§ 283 TZ),
- přechovávání OPL pro vlastní potřebu (§ 284 TZ)
- pěstování rostlin nebo hub obsahujících OPL pro vlastní potřebu (285 TZ)
- výroba a držení předmětů určených k výrobě OPL (§ 286 TZ)
- podněcování či svádění jiného k užívání jiné návykové látky než alkoholu (§ 287 TZ)

5.2 Sekundární drogové trestné činy

Zde se jedná o kriminalitu páchanou pod vlivem drog nebo kriminalitu páchanou za účelem získání prostředků pro nákup drog. Pachatelé bývají ve většině případů osoby mladšího věku. Jsou vystaveni tlaku, který jim způsobuje drogová především fyzická závislost, díky které jsou schopni udělat cokoli pro získání určitého typu drogy či pro finanční prostředky pro její dostání.

³⁴ CPPT - PROGRAM NÁSLEDNÉ PÉČE. CPPT - Homepage [online]. Copyright © 2018 Centrum protidrogové prevence a terapie, Plzeňská 13, 326 00 Plzeň [cit. 09.03.2018]. Dostupné z: <http://www.cppt.cz/nase-zarizeni/program-nasledne-pece>

Drogová kriminalita se často prolíná s majetkovou nebo násilnou kriminalitou. Nejčastější droga, pod jejím vlivem se páchá trestná činnost, je alkohol. Častými trestnými činy jsou zde prosté krádeže, ale i loupežné vraždy. Všechny tyto činnosti mají stejný cíl, a to obstarání prostředků na nákup drogy, bez které nemohou díky své závislosti být.

Trestná činnost spojená s omamnými a psychotropními látkami (OPL) se soustřeďuje především na tyto oblasti: **1) Trestné činy, jejichž cílem je nabídka OPL** – nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů, **2) Trestné činy, jejichž cílem je vytvořit a uspokojit poptávku pro OPL** – šíření toxikomanie, **3) Trestné činy páchané pod vlivem OPL** – násilná a mravnostní kriminalita, trestná činnost v dopravě, **4) Trestná činnost zaměřená na získání OPL v souvislosti se závislostí** – tzv. opatřovací kriminalita (zejména majetková a násilná kriminalita).³⁵

6 Právní úprava drogové kriminality

Jak již bylo výše uvedeno, od roku 2010 drogovou kriminalitu upravuje trestní zákoník. Dále nám drogovou kriminalitu upravoval zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů. Tento byl ke dni 1. 8. 2017 zrušen a v současné době problematiku drogových přestupků řeší zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů a to konkrétně v § 39 odst. 2, ve kterém se uvádí, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že a) neoprávněně přechovává návykovou látku v malém množství pro vlastní potřebu, b) neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku. Tyto přestupky je možné uložit pokutu až do výše 15 000,- Kč.

- **§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy**

„Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.“

Dále nám tento paragraf říká, že kdokoli se úmyslně dopustí tohoto protiprávního jednání, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let. A to v případě, jedná- li

³⁵ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. Kriminologie. Praha: ASPI, 2008. s. 22.

se o člena organizované skupiny nebo osobu, která byla v posledních třech letech již odsouzena nebo potrestána a také ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let. Na osm až dvanáct bude potrestán kdokoli, kdo úmyslně způsobí svým činem újmu na zdraví či dokonce smrt, a tím poruší právo na život, pokud chce svým činem dosáhnout zisku pro svůj a cizí prospěch, páchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let. Na deset až osmnáct let bude potrestán kdokoli, kdo úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví či životě nejméně dvou osob nebo pokud chtěl úmyslně získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

Pokud určujeme délku trestu odnětí svobody, zabýváme se mírou společenské škodlivosti, množstvím zabavené drogy či ziskem, který osoba důsledkem protiprávního jednáním obdržela.

- **§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu**

“ Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci. “

„ Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci

Tento paragraf nám říká, že kdo úmyslně přechovává pro vlastní potřebu v množství větším než malém (čili množství, které je větší než pro osobní spotřebu) konopí, pryskyřici z konopí nebo jakoukoli látku obsahující THC, bude potrestán rokem odnětí svobody či propadnutím věci. Množství větší, než malé nám řeší stanovisko nejvyššího soudu České republiky – TRESTNÍ KOLEGIUM sp. zn. Tpjn 301/2013. První odstavec tohoto paragrafu se týká marihuany, tedy jak se lidově říká měkké drogy, kdežto druhý odstavec se týká tzv. tvrdých drog a proto je i sazba v tomto případě vyšší. U marihuany se o množství větší než malé jedná v případě, že množství převyšuje 10 gramů sušiny. U hašiše se jedná o více, než 5 gramů.

- **§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku**

„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.“

„Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.“

Odnětím svobody až na tři léta bude potrestán, kdo úmyslně spáchá čin uvedený v odstavcích jedna a dva ve větší míře. Množství větší než malé nám upravuje nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku. V prvním odstavci paragrafu hovoříme o rostlině konopí. U konopí se jedná o množství větší než malé v případě, že je rostlin více než 5 a obsahují více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v kvetoucím nebo plodonosném vrcholíku rostliny konopí (s výjimkou zrn) včetně listů. Druhý odstavec paragrafu nám upravuje skupinu hub obsahující psilocybin a psilocin. Zde se o množství větší než malé jedná v případě, že počet hub převyšuje 40 kusů.³⁶

- **§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu**

„Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“

Odnětím svobody až na dvě léta bude potrestán, kdo bude členem organizované skupiny, spáchali čin ve značném rozsahu, spáchali takový čin ve větším rozsahu vůči

³⁶ ZÁKONY PRO LIDI- 455/2009 Sb. Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 2018-03-25] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65#cast1>

dítěti, či získá pro sebe a jiného značný prospěch. Zkoumat zde budeme míru škodlivosti, množství zadržené látky a také to v jaké míře byla způsobena újma na právu na zdraví a životě.

- **§ 287 Šíření toxikomanie**

„Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“

Zde hrozí pachateli odnětí svobody až na 8 let. Vyšší sazba tedy 2-8 let bude použita v případě, že se pachatel úmyslně dopustí šíření toxikomanie u dítěte mladšího 15 let. V případě, že bude pachatel členem organizované skupiny, či se pokusí úmyslně šířit toxikomanii prostřednictvím televize, internetu a podobně, bude zde stanovena doba na odnětí svobody ve výši 1 roku až 5 let.

7 Fenomenologie drogové kriminality v České republice a Jihočeském kraji

Kriminální fenomenologie je částí kriminologie, která se zabývá popisem kriminality, jejími strukturami a formami, popisem kriminalitou způsobených škod a také pachateli a oběťmi. Nedílnou částí kriminografie jsou statistiky, jež jsou získávány z evidenčně statistického systému kriminality, který je veden Policií ČR. Kriminální fenomenologie se dělí na stav, strukturu, úroveň a dynamiku.³⁷ Níže se zaměřím na zatíženost drogovými trestnými činy v Jihočeském kraji a v České republice za rok 2017 a především na vývoj koeficientů za uplynulé roky. A především na rozdíl koeficientů drogových trestných činů v České republice a Jihočeském kraji.

7.1 Drogová kriminalita v Jihočeském kraji a v České republice

Za účelem zjištění, zda drogová kriminalita v Jihočeském kraji je v poměru k počtu obyvatelstva rozdílná oproti celé České republice, jsem vytvořila následující tabulku, ve které, jsem rozdělila paragrafy drogových trestných činů, které nám upravuje

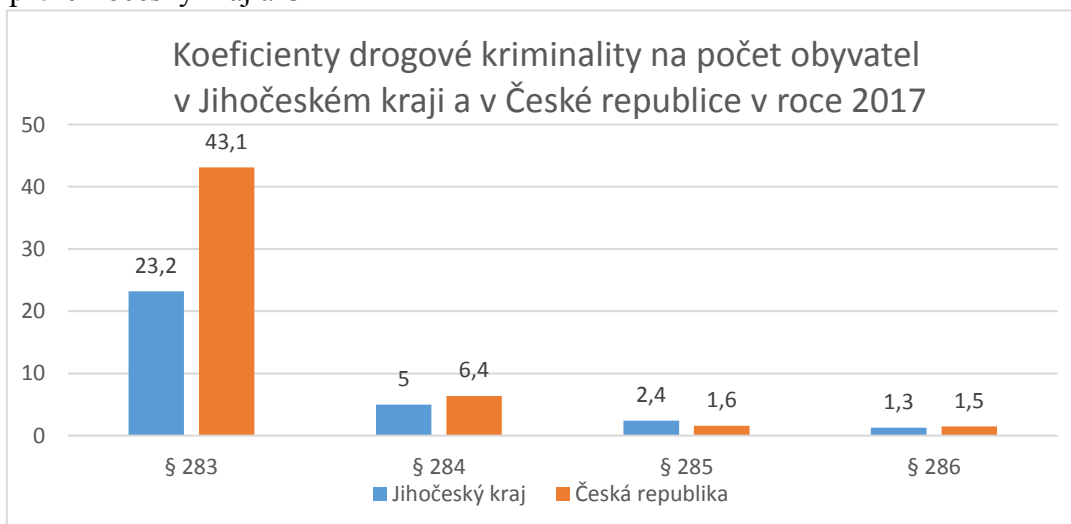
³⁷ OVOTNÝ, Oto a Josef ZAPLETAL. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. 49 s.

trestní zákoník. Následně jsem pomocí výpočtu koeficientů vypočítala zatíženost drogovými trestnými činy v Jihočeském kraji a v České republice

Tabulka č. 2 Koeficienty jednotlivých drogových trestných činů podle (§ 283-286 TZ) za rok 2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Rok	Jihočeský kraj		Česká republika		
2017	638 782 obyvatel		10 560 000 obyvatel		
Druh trestného činu	Počet skutků	koeficient	Počet skutků	koeficient	Rozdíl v koeficientech
§ 283	148	23,2	4 551	43,1	-19,9
§ 284	30	5,0	671	6,4	-1,4
§ 285	15	2,4	167	1,6	+0,8
§ 286	8	1,3	156	1,5	-0,2
celkem	201	31,6	5 545	52,5	-20,9

Graf č. 1 Koeficienty drogové kriminality podle (§ 283-286 TZ) za rok 2017 pro Jihočeský kraj a ČR

vlastní zpracování dat kriminality vedených ve statistikách kriminality Police ČR

Z tabulky č. 2 je zřejmé, že největší počet drogových trestných činů za rok 2017 v České republice, ale i v Jihočeském kraji, tvoří nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, tedy § 283 TZ. Největší rozdíl můžeme vidět právě u paragrafu 283, kdy je rozdíl v zatíženosti drogovou trestnou činností téměř dvojnásobný v celé ČR oproti Jihočeskému kraji. U ostatních drogových trestných činů již takový rozdíl není, ale celkově je v Jihočeském kraji zatíženost touto kriminalitou o 20,9% nižší než v rámci celé republiky, což je jistě potěšitelné zjištění.

V grafu č. 1 vidíme, že v roce 2017 byla největším problémem páchaná trestná činnost, kterou nám upravuje § 283 TZ Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Hned za ním je to § 284 TZ. Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. Nejméně se nám zde vyskytuje § 285 TZ a § 286 TZ - Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku a Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu.

Z grafu je patrné, že podle výpočtu koeficientu vyšlo, že až na § 285 TZ je Česká republika více zatížena pácháním drogové trestné činnosti dle uvedených paragrafů, než samotný Jihočeský kraj. Největší rozdíl je patrný u § 283 TZ. Kde se jedná téměř o dvojnásobek. V Jihočeském kraji se nárazově, ale s mnohem větší intenzitou než v předchozích letech objevují informace o užívání kokainu.³⁸

³⁸ Regionální analýzy výskytu problémového užívání drog - drogy-info.cz. Home - drogy-info.cz [online]. Copyright © 2015 [cit. 24.03.2018]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/drogova-situace-2015/problemove-uzivani-drog-2015/vzorke-a-charakteristiky-problemoveho-uzivani-drog-2015/regionalni-analyzy-vyskytu-problemoveho-uzivani-drog-2015/>

Tabulka č. 3 Dynamika drogových trestných činů podle (§ 283-286 TZ) za roky 2008-2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Rok	Počet skutků Jihočeský kraj	Koeficient Jihočeský kraj	Počet skutků ČR	Koeficient ČR	Rozdíly koeficientů
2008	196	30,7	3004	28,4	+2,3
2009	190	29,7	3046	28,8	+0,9
2010	205	32,0	3155	29,9	+2,1
2011	212	33,2	3803	36,0	-2,8
2012	242	37,9	4007	37,9	0
2013	254	39,8	5024	47,6	-7,8
2014	281	43,9	4516	42,8	+ 1,1
2015	272	42,6	4354	41,2	+1,4
2016	220	34,4	5197	49,2	-14,8
2017	201	31,6	5545	52,5	-20,9

vlastní zpracování dat kriminality vedených ve statistikách kriminality Police ČR

Cekově se dá říci, že vývoj koeficientů drogových trestných činů v Jihočeském kraji je příznivější oproti celé ČR, a to svědčí o dobré práci Policie ČR v Jihočeském kraji. Za rok 2017 je rozdíl koeficientů opravdu patrný. Pouze v roce 2012 byla zatíženost totožná. Důležitou roli v tomto směru může také hrát dobrá strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje.³⁹ Jihočeský kraj je na tom vůči České republice také lépe, jelikož se jedná o jeden z méně zatíženého kraje drogami. K celkové drogové kriminalitě České republiky tedy přispívá především Ústecký, Karlovarský, Plzeňský kraj a v neposlední řadě také samotná Praha.

³⁹ Jihočeský kraj [online]. České Budějovice: Copyright, 2017 [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: http://www.kraj-jihocesky.cz/346/informace_k_drogove_problematice_v_jihoceskem_kraji.htm

obr. 1 mapa drogových trestných činů za rok 2016 v přepočtu na 100 tis. obyvatel ve věku 15-64 let podle krajů ze zdrojů policejního prezidia⁴⁰

Nejvyšší počet zjištěných primárních drogových TČ na 100 tis. obyvatel ve věku 15–64 let byl evidován v Praze, Pardubickém a Ústeckém kraji. Naopak kraji s nejnižším počtem byly kraje Zlínský, Jihomoravský a Olomoucký. V 10 krajích byl ve srovnání s předchozím rokem zaznamenán pokles počtu zjištěných drogových TČ na 100 tis. obyvatel ve věku 15–64 let. K nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu došlo v Karlovarském kraji (103 DTČ/100 tis. v r. 2015 a 76 DTČ/100 tis. v r. 2016). Naopak krajem s nejvýraznějším nárůstem byl Pardubický kraj (37 DTČ/100 tis. v r. 2015 a 112 DTČ/100 tis. v r. 2016). Kraji s nejvyšším počtem stíhaných osob na 100 tis. obyvatel ve věku 15–64 let byly Ústecký kraj, Praha a Liberecký kraj. Naopak nejnižší počet stíhaných osob na 100 tis. obyvatel ve věku 15–64 let evidují za r. 2016 Zlínský, Jihomoravský a Olomoucký kraj

⁴⁰ Home - drogy-info.cz [online]. Copyright © [cit. 16.03.2018]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/32732/786/VZ_2016_drogova_situace_v_CR.pdf

Graf č. 2 Vývoj drogových trestných činů za roky 2008- 2017 podle (§ 283-286 TZ) pro ČR

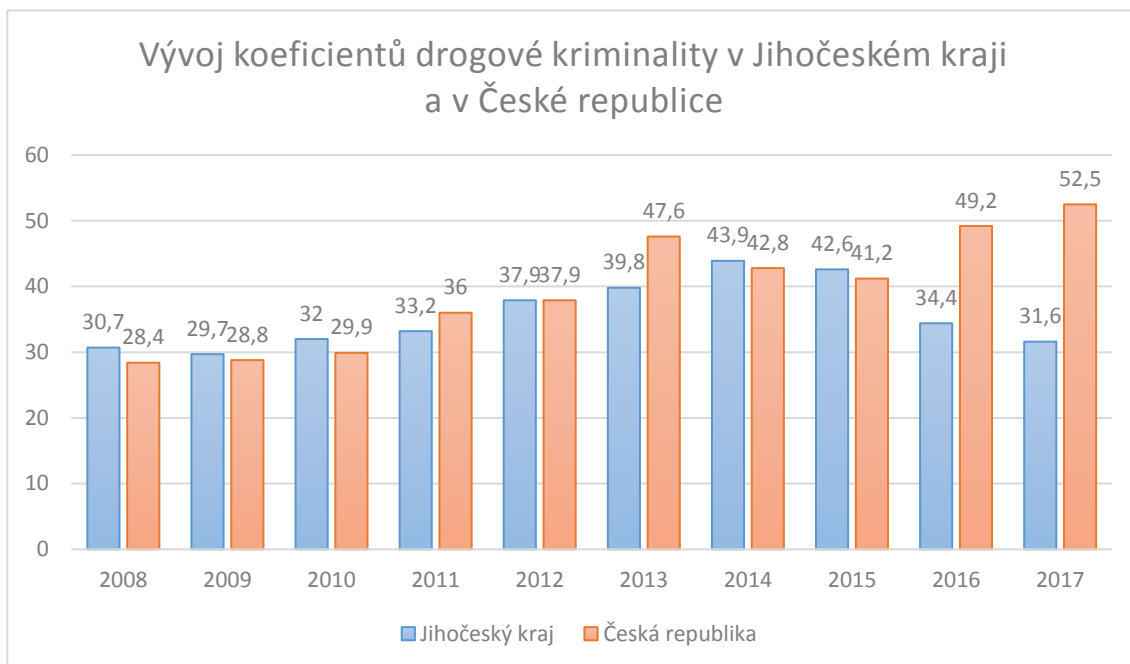
Podle grafu č. 2 je patrné, že od roku 2010 zaznamenáváme v České republice prudký nárůst drogových trestných činů, jedná se především o rozmezí mezi roky 2011 až 2013, kdy se dostáváme až na 5024 spáchaných skutků za rok. Do roku 2011 se nám počet skutků za jeden rok pohyboval cca okolo 3000. Především rok 2013 zaznamenal velký nárůst páchané trestné činnosti v této oblasti. Nicméně od roku 2013 počet drogových trestných činů opět začíná klesat, a to do roku 2015, kdy podle statistik, které vede Police ČR, zaznamenáváme rapidní nárůst. V roce 2016 dosáhla páchaná trestná činnost spojená s drogovou kriminalitou až k číslu 5197, toto číslo nám značí počet spáchaných skutků. Za rok 2017 se jedná o číslo 5545, což znamená, že bylo spácháno o téměř 350 skutků více. Drogová kriminalita je celosvětový problém, který se nedá vymýtit. Avšak naše společnost by se tímto trendem měla více zabývat.

Graf č. 3 Vývoj drogových trestných činů za roky 2008- 2017 podle (§ 283-286 TZ) pro Jihočeský kraj

Z grafu č. 3 vidíme, že u Jihočeského kraje se nám od roku 2009 jedná o pozvolný nárůst páchané trestné činnosti, a to až do roku 2014, kdy nám počet skutků v Jihočeském kraji za rok ukazuje číslo 281. Na rozdíl od celé České republiky, pro kterou byl zlomový již rok 2013. Dalším rozdílem je zde to, že od roku 2014 zaznamenáváme prudké snížení páchané drogové kriminality a v roce 2017 se dostáváme na číslo 201, které nám opět udává počet spáchaných skutků dle § 283-286 TZ za daný rok. Práce jihočeských policistů je zde nejspíše na dobré úrovni, což svědčí o tomto velice pozitivním poklesu těchto trestných činů v Jihočeském kraji.

Graf č. 4 Vývoj koeficientů drogových trestných činů podle (§ 283-286 TZ) za roky 2008- 2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Z grafu č. 4 vývoje koeficientů vidíme, že od roku 2008 až do roku 2009 je zatíženost drogovými trestnými činy Jihočeského kraje a České republiky téměř shodná. Rozdíl se začal prohlubovat v roce 2013, kdy se zatíženost činy zvýšila u České republiky jako celku. Rok 2016 a 2017 nám ukazuje, že oproti Jihočeskému kraji se stav v České republice opravdu rapidně zhoršil a rozdíl se rapidně prohloubil. Příčinou může být zhoršení drogové kriminality v jiných krajích České republiky nebo velmi dobrá protidrogová strategie kraje a práce jihočeských policistů. Z grafu je totiž také jasně patrné, že u Jihočeského kraje se zatíženost o něco snížila oproti předchozím rokům.

8 Etiologie drogové kriminality

Etiologie kriminality se zaměřuje na osobnost pachatele, na výchovu v rodině či škole, ale také na prostředí pracoviště a bydliště. Soustředí se na socializaci pachatele, na rozbor situace a problematiku obětí. Následně zde budou vysvětleny příčiny drogové kriminality. Předpoklady k tomu, že se z člověka stane toxikoman, který později může konat trestnou činnost v oblasti drogové kriminality, mohou vzniknout již ve velmi nízkém věku. Avšak člověk, který se stane závislým na drogách, nemusí vždy páchat trestnou činnost spojenou s drogami.

8.1 Drogová závislost

U trestných činů spojených s drogovou kriminalitou, které jsem již zmínila v předchozích kapitolách, záleží jednak na faktoru drogové závislosti či pouze na užívání drog bez navození závislosti. V neposlední řadě je také velice důležitá samotná osobnost pachatele.

Jak již bylo dříve zmíněno v druhé kapitole, drogy mohou být návykové více způsoby. Některé mohou způsobit tělesnou závislost (to znamená, že si tělo natolik zvykne na určitou látku, že si bez její přítomnosti v systému a bez jejího užívání dostává abstinenční příznaky). Jiné drogy způsobují závislost psychickou (to znamená, že je pro závislého jedince obtížné bez drogy něco dělat, například usnout, odpočívat nebo se bavit).

8.1.1 Fáze drogové závislosti

1) EXPERIMENTÁLNÍ FÁZE

V této fázi osoba užívá psychotropní látky pouze ojediněle za účelem zábavy či zvědavosti. Utíká tímto například od každodenního života, poznává nové, či se domnívá, že dosáhne například lepších studijních výsledků. Jedná se o počáteční fázi, u které i 60% toxikomanů zůstane. Tato fáze má většinou „socializovaný“ charakter což znamená, že užívání se děje ve většině případů ve skupině vrstevníků. Velmi často se látky užívají na tanečních akcích či velkých festivalech taneční hudby jakými jsou například Let it troll či Mácháč. Nejčastěji užívanou drogou na těchto akcích je extáze, MDMA či kokain.

Tito rekreační“ uživatelé nemají s drogami moc zkušeností či dokonce žádné, a to může vést například k předávkování či úplnému vyčerpání a dehydrataci. Dále je již na osobnosti a vůli člověka, zda s drogou skoncuje, či se přesune do další fáze užívání.

2) SOCIÁLNÍ UŽÍVÁNÍ

Po experimentální fázi, kdy si osoba jen velmi ojediněle pouze vyzkouší, jaká droga je a jaké stavy obnáší, přichází fáze sociálního užívání. Tuto fázi někdy nazýváme „víkendové braní“. V této fázi se již může projevovat závislost. Dotyčná osoba již začíná užívat látku pravidelně a ve větší dávce. Začínají problémy v rodině, škole, či mezi kamarády. Tato osoba začíná vyhledávat jiné vrstevníky, kteří s ní budou sdílet zážitky z užívání a starým přátelům již nemá co říct. Nastávají i zdravotní problémy, jako je nespavost, nechut' k jídlu či nervozita. Dotyčná osoba si však stále myslí, že má drogu pod kontrolou, ale ne vždy tomu tak je.⁴¹

3) KAŽDODENNÍ UŽÍVÁNÍ

Po sociální fázi se uživatel přesouvá do takzvané fáze každodenního užívání. V této fázi již toxikoman ztrácí kontrolu nad užíváním i nad svou závislostí. Život se začíná podřizovat pouze drogám. Přichází jak zdravotní tak i finanční problémy. V této fázi se jedinec často dopouští sekundární drogové kriminality a to například krádeží či prostituci za dosažením zisku na drogy. Přichází vyloučení jedince například z rodiny, školy či zaměstnání. V této fázi jedinec dokáže své problémy řešit již pouze pod vlivem návykové látky. Závislost je již velmi silná.

4) UŽÍVÁNÍ K DOSAŽENÍ NORMÁLU

Táto fáze bývá často smrtelná, jelikož už nepřináší osobě žádný účinek a pouze pomáhá od velkých bolestí a nevolností, které způsobuje silná závislost. Užívání v této fázi je tedy pouze úleva od psychické a fyzické bolesti. Člověk v této fázi je již schopný čehokoli, aby získal svou dávku. Toxikomané se tedy dopouští krádeží, prostituce, ale mohou přijít i závažnější způsoby jakými je například vražda či těžké zranění.⁴²

⁴¹ Drogy a drogová závislost. Monika Plocová [online]. [cit. 2018-03] Dostupné z: <http://monikaplocova.cz/drogy-drogova-zavislost>

⁴² odrogach.cz - Závislost na "tvrdých" drogách. odrogach.cz - Domovská stránka [online]. Copyright © 2003 [cit. 08.03.2018]. Dostupné z: <http://www.odrogach.cz/skola/rizikove-jevny/uzivani-navykovych-latek/zavislost/zavislost-na-tvrдых-drogach.html>

8.2 Pachatel drogové kriminality

Definovat osobnost není jednoduchým úkolem. Z nejjobecnějšího hlediska pojem osobnosti člověka je možné definovat jako spojení biologického základu jedince se společenskými podmínkami jeho života ⁴³Podrobněji se tomuto problému budu věnovat v dalších kapitolách, kde se pokusím přiblížit sociální příčiny samotného užívání drog.

Nejvážnější formou drogové kriminality je samotná výroba a distribuce drog. Pokud se jedná o tento druh kriminality, je zřejmé, že hlavní příčinou tohoto jednání je finanční zisk, který z této činnosti pramení. Pachatelé této činnosti nemusí být vždy toxikomany, jelikož distribuce a výroba drog potřebuje ke svému úspěšnému fungování široké spektrum osob. Jedná se o velmi důkladně organizovaný zločin, který funguje v podstatě jako nelegální podnikání.

Toto podnikání však není v souladu s právními předpisy. Každá osoba má v této nezákonné činnosti své postavení, tyto pozice dělíme na organizátory, investory, výrobce, dealery a kurýry.

Největší počet zástupců má nepochybně skupina dealerů. Patří sem osoby, které distribuuji látky pouze pro přivýdělek, na kulturních a společenských akcích, či jen ve svém vytyčeném okruhu. Tato skupina nejčastěji distribuuje měkké drogy, a to především konopí, a velmi často jsou tito lidé i konzumenti, Jsou tu však i lidé, pro které je tato nezákonná činnost hlavním zdrojem obživy. Je pravděpodobné, že tato skupina nebudou toxikomané.

Dále zde máme skupinu organizátorů, tato skupina většinou nepřijde s drogou vůbec do styku, jelikož pouze zařizují věci ohledně dopravy, výroby či distribuce a to jak na regionální tak světové úrovni. Další skupinou jsou investoři, kteří investují vysoké peníze a čekají, že tak své peníze otočí a přijdou velké zisky. Tato skupina je velmi těžko vypátratelná, jelikož peníze jsou jediná vazba s drogovou kriminalitou a velmi špatně se jim nelegální činnost dokazuje.

Skupina výrobců drog má ve většině případů kriminální kořeny či zkušenosti. Drogy se vyrábí jak v malých laboratořích tak domácnostech. V české republice je to především pervitin. Kurýři jsou lidé, kteří drogy převážejí přes hranice.

⁴³ URÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 33 s.

8.1 Osobnostní příčiny drogové závislosti

Každý člověk se rodí s určitými dispozicemi a vlastnostmi, další nabývá až postupným vývojem. Každý z nás si určuje vlastní cíle a zaujímá své postavení ve společnosti.

Osobnost člověka ovlivňuje například výchova, charakter, vůle, temperament a schopnosti, které nám od raného dětství vytvářejí vlastní osobnost. Osobnost člověka je vždy originál. Osobnost člověka také velmi ovlivňují další faktory, jakými jsou například genetická výbava osobnosti a případné psychické či jiné dědičné poruchy. Pokud se tyto faktory spojí, například se špatnou výchovou, mají na osobnost velmi často negativní vliv.

Zde může vzniknout pokřivená osobnost, která může mít sklony ke kriminalitě.

8.2 Sociální příčiny drogové závislosti

8.2.1 Vliv společnosti a vrstevníků

Drogy jsou mezi mládeží velmi populární, je to věc, která jim „pomůže“ překonat trable, deprese, šikanu či se jen začlenit do společnosti. První zkušenost s drogami právě velmi často přichází ze strany kamarádů (a to ve velmi nízkém věku)⁴⁴, kteří mladistvému nabídnou drogu se slovy, že droga je věc, která nás velmi pobaví a pomůže od problémů. Tato situace však může přijít v jakémkoli věku. Osoby si však neuvědomují, že jde o velký tělesný i duševní nápor, který vede k pozdější závislosti a ta vede absolutnímu ovládnutí osoby, který později udělá pro získání látky cokoli. Toto vede k následnému páchání drogové kriminality.

8.2.2 Vliv rodiny

Hlavní úlohu v životě člověka mají od útlého dětství rodiče dítěte. Rodiče dítěte mají být pro své potomky vzorem a vést je správnou cestou, ve které jim ukážou co je správné. Pokud tento model selže, dítěti to může dávat podnět k následné delikvenci. Děti se ve většině případů pokouší být jako jejich rodiče, ale pokud však rodiče ve výchově selžou, nebo je v páchána trestná činnost, či jsou konflikty řešeny násilím, mladistvý si utváří svůj postoj, který není správný.

⁴⁴ URÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 61 s.

Další variantou jsou rodiče, kteří mají politickou moc, či jsou pouze velmi bohatí. Tito rodiče jsou často zaneprázdnění a problémy svých dětí se snaží řešit prostřednictvím sponzorských darů. Znamená to, že pokud jejich dítě bude mít například problémy v chování či studiu ve škole, rodiče to zařídí vlastními prostředky. Tyto děti posléze ztrácí model správného chování a myslí si, že v životě je možné vše. Tento směr mladistvé může také vést k následnému experimentování s drogami, delikvenci a podobně. Podle mého názoru je tomu tak jelikož dítěti chybí citový vztah a zájem o své problémy. Jelikož po materiální stránce však nestrádá, může si dovolit experimentovat například s nezákonnými psychotropními látkami. Toto může nastat například na truc svým rodičům, kteří nemají o mladistvého takový zájem nebo pouze z roztržitého nevhodného životního stylu.

Dalšími problémy, které mohou vést k drogové kriminalitě, jsou například, závislost jednoho z rodičů na psychotropních látkách, pobyt v dětském domově, nepřiměřená výchova mladistvého.

8.2.3 Vliv školního prostředí

Dítě ve školním prostředí ztrácí svou rodinnou stabilitu, ve které má jasné postavení. Ve školním prostředí se musí pokusit získat své vlastní postavení ve společnosti, a to není vždy snadné. Především v dnešní době začleňování není příliš jednoduché. Děti mezi sebou tvoří skupiny podle zájmů, řeči, barvy pleti, či podle svého postoje k různým věcem, jde především také o to, jak se osoba dokáže prosadit.

Setkáváme se zde také se šikanou, k té dochází zejména díky tomu, že pokud osoba není například dostatečně průbojná nebo je ze sociálně slabší rodiny, ostatní se jí mohou začít posmívat a tato osoba později zjišťuje, že ať udělá cokoli, stále bude hodnocena negativně. Tuto situaci mladistvý později může řešit právě také experimentováním s drogami, aby utekl od problému, či se pokusilo začlenit mezi ostatní.⁴⁵

8.3 Shrnutí

Z výše uvedených poznatků získaných ze studia literatury jsem dospěla k závěru, že mezi hlavní příčiny drogové závislosti patří **vliv prostředí**, ve kterém se dotyčný nachází, tedy například mladistvý, který může být šikanovaný ze strany svých spolužáků.

⁴⁵ URÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 62-64 s.

V tomto případě může dojít k závěru, že drogy mu pomohou získat více přátel, či alespoň uniknout od problémů, které mu způsobuje právě například šikana.

Další příčinou je **vliv vrstevníků**. Jde tedy především o to, že pokud se dotyčná osoba přátelí s vrstevníky, kteří užívají drogy, jak na párty, tak ve volném čase, je velká pravděpodobnost, že droga bude nabídnuta i této dotyčné osobě. Záleží pak na vůli a osobnosti dotyčného, zda drogu vyzkouší či nikoli. Problémem zde je to, že na osobu je kladen velký tlak ze strany přátel a tato osoba může podlehnout z důvodu strachu ztráty přátel či třeba zesměšnění. Pokud osoba drogu vyzkouší a dále se s přáteli stýká, nastává problém. Zde je již velmi tenký led a osoba se snadno může stát závislou na omamné látce.

Velmi důležitým vlivem, je v neposlední řadě **vliv rodiny** dotyčného, jelikož v rodině má každá osoba své zázemí a svůj vzor. Pokud tedy je například jeden z rodičů narkoman či páchá trestnou činnost spojenou s drogovou kriminalitou, je velká pravděpodobnost, že i potomek těchto rodičů bude mít sklony jak ke konzumaci drog, tak i k drogové kriminalitě.

Všechny výše jmenované příčiny jsou příčiny sociální. K nim však z velké části patří **příčiny osobnostní**, čili vrozené předpoklady jakými jsou například temperament či charakter. V dospívání mladý člověk získává a buduje svou vlastní osobnost. Tuto osobnost nám velmi ovlivňuje výchova a vůle dotyčného. Mladý člověk by měl být veden svými rodiči či svou rodinou ke správnému chování, koníčkům a neměl by být zanedbávaný. Pokud mladistvý již v nízkém věku bude zanedbávaný a rodiče budou všechny jeho problémy řešit například prostřednictvím financí, může mladý člověk k dojít k závěru, že je to normální a jeho osobnost může být značně pokřivena. Druhou možností je, že osoba začne užívat drogy pro zahnání nudy a pro zábavu.

Pokud nějaká z výše uvedených příčin opravdu povede k závislosti, je také velmi pravděpodobné, že se osoba bude dopouštět kriminality v této oblasti. Závislý ztrácí ponětí o tom, co je správné a co ne. Jeho touha po droze vede k páchání především sekundární drogové kriminality, čili pro zisk drogy je schopen krádeží, ublížení na zdraví či dokonce zabití. Velmi však záleží na charakteru určité drogy, protože každá droga má své vlastnosti, které odlišně působí na určitého jedince.

V předchozí části bakalářské práce jsem se věnovala teoretické práci. Popsala jsem základní charakteristiku drog, drogové závislosti a příčiny drogové závislosti. Dále

jsem vymezila právní rámec a pokusila se objasnit drogovou problematiku a vývoj drogové kriminality v Jihočeském kraji a v celé České republice za uplynulých 10 let podle statistik, které vede Policie ČR. Pro rok 2017 se jednalo o zatíženost vybranými trestnými čin pro ČR a Jihočeský kraj.

9 Výzkum- dotazníkové šetření

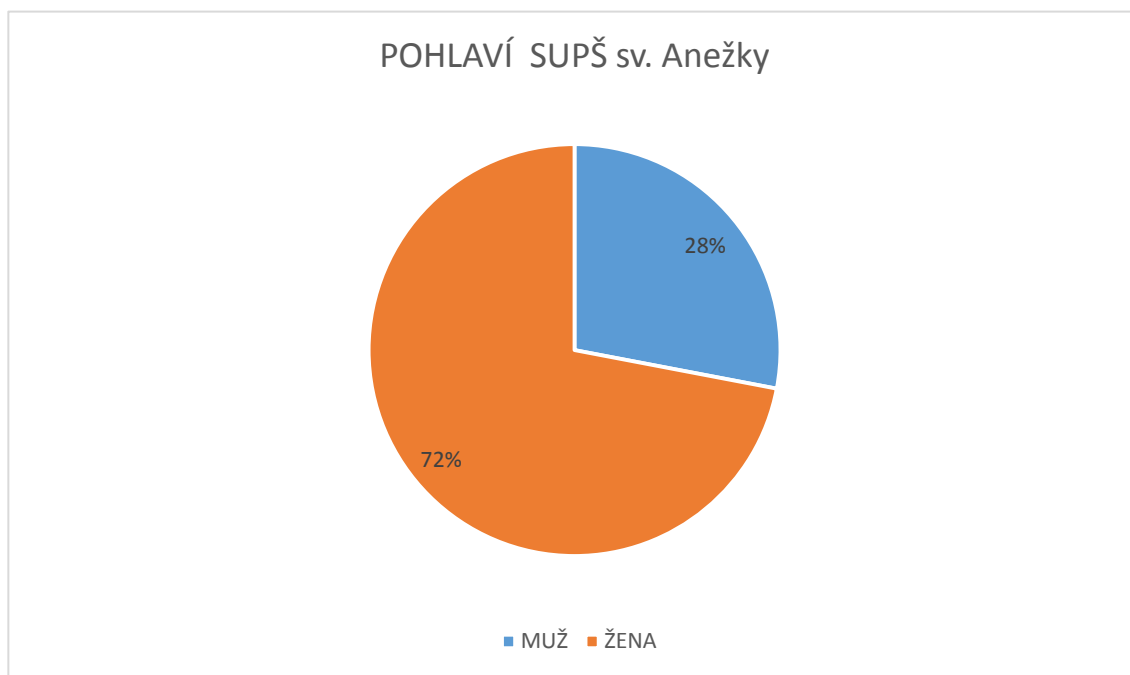
Tato kapitola se bude věnovat praktické části, a to dotazníkovému šetření. Dalším cílem v mé práci bylo zjistit, jak jsou na tom žáci střední umělecko-průmyslové školy sv. Anežky české v Českém Krumlově s konzumací drog. V práci jsem se však rozhodla zaměřit ještě na jednu školu a to na Střední průmyslovou školu strojní a elektrotechnickou v Českých Budějovicích a výsledky porovnat z důvodu odlišnosti škol, jak v odborném zaměření, tak i v odlišnosti místa, kde se nacházejí. Pro výzkum jsem vytvořila dotazník, který byl v tištěné podobě a je přiložen v příloze č. 1. Dotazník obsahuje 13 otázek. Cílem tohoto anonymního dotazníku bylo zjistit, jaká je věková hranice užívání drog a především jaké drogy mladiství nejčastěji užívají, zda mají zkušenosti spíše ženy či muži a zda se u nich objevuje abstinční syndrom. Tohoto dotazníku se zúčastnilo 50 studentů SUPŠ sv. Anežky české v Českém Krumlově a 50 studentů SPŠSE Dukelská v Českých Budějovicích. Dotazník proběhl v roce 2018. Za drogy jsem v tomto dotazníku nepovažovala alkohol, i když se o drogu také jedná.

9.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

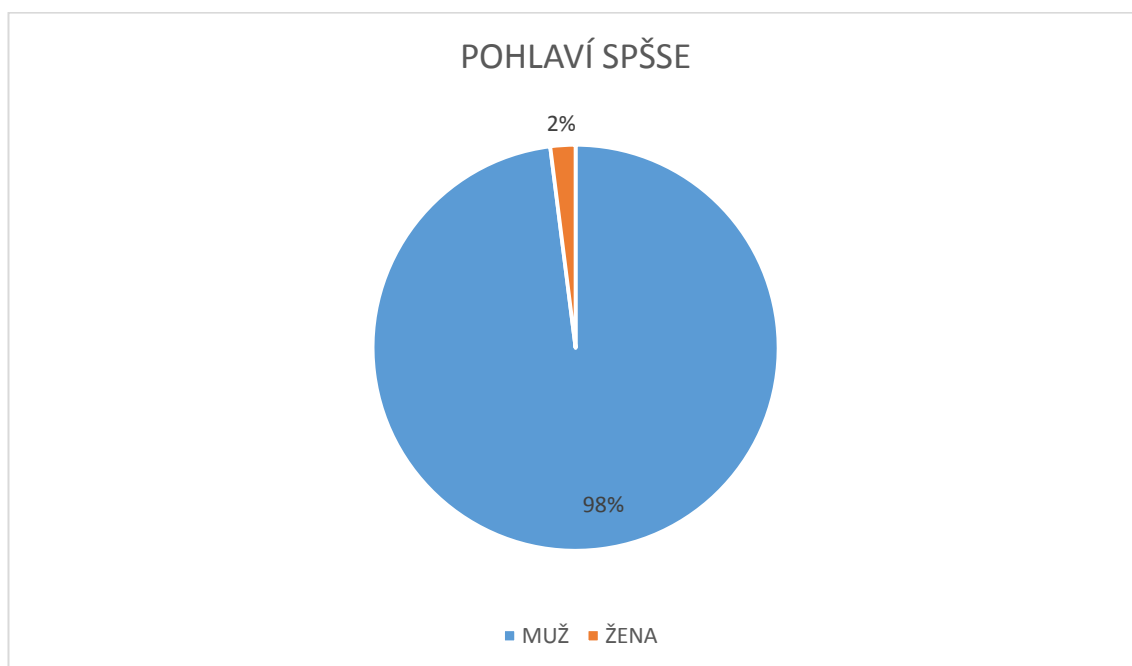
Otázka č. 1: Pohlaví osob

Tato otázka byla zaměřena na celé dvě třídy SPŠSE a na necelé tři třídy SUPŠ sv. Anežky. Na SPŠSE se jednalo převážně o muže. Jelikož je to škola spíše zaměřená pro muže. Na SUPŠ sv. Anežky to bylo v poměru 72% ženy a 28% muži. Jednalo se o osoby z celé České republiky, jelikož jde u studenty, kteří bydlí na různých místech.

graf č. 5 procentuální počet mužů a žen na SUPŠ. Sv. Anežky české

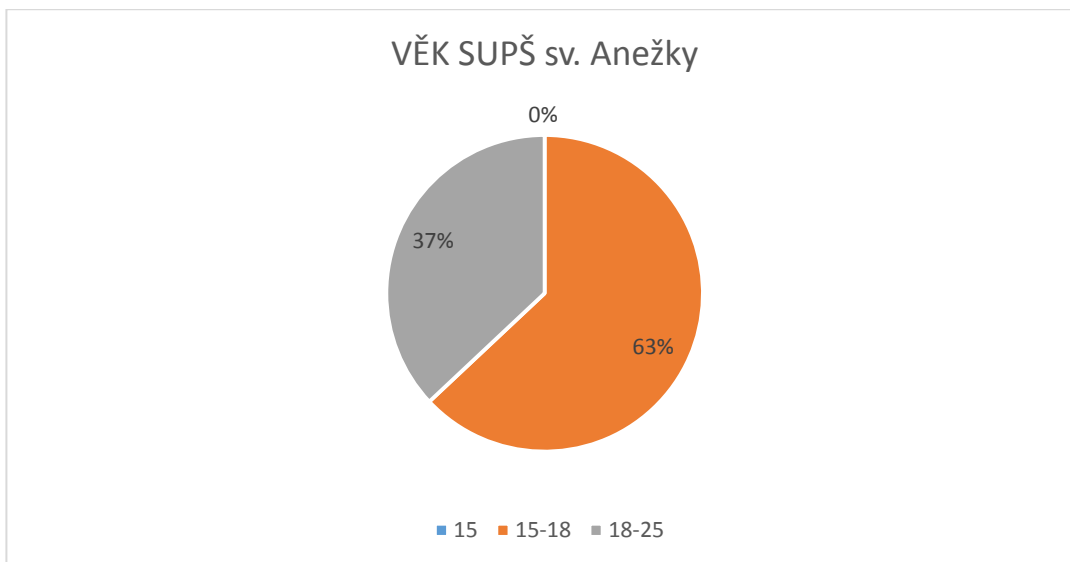
graf č. 6 procentuální počet mužů a žen na SPŠSE Dukelská

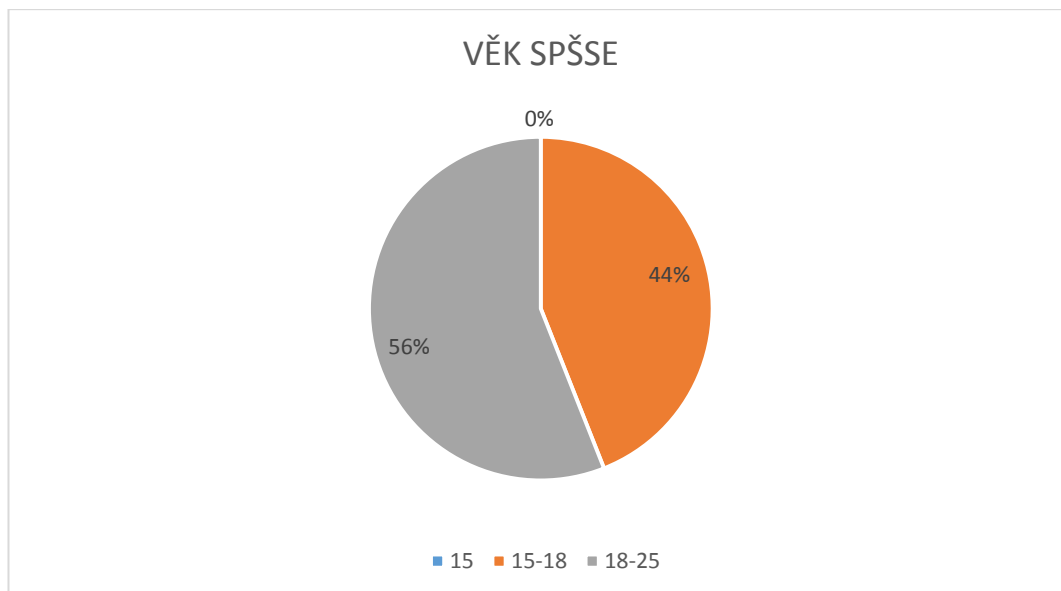
Otázka č. 2 Věk osob

Druhá otázka byla směřována na věk osob, které se zúčastnily dotazníkového šetření. Odpovědi jsem rozdělila do 3 skupin. První skupina – 15 let, druhá skupina- 15-18 let a třetí a poslední skupina 18-25 let. Na SPŠSE se jednalo především o odpovědi číslo 2, tedy 15- 18 o něco méně odpovědělo 18-25. 15 ne zvolil nikdo. Na SUPŠ sv. Anežky se jednalo také především o odpověď číslo 2, což je logické, neboť se jedná o studenty středních škol.

graf č. 7 procentuální počet věku vybraných osob na SUPŠ sv. Anežky

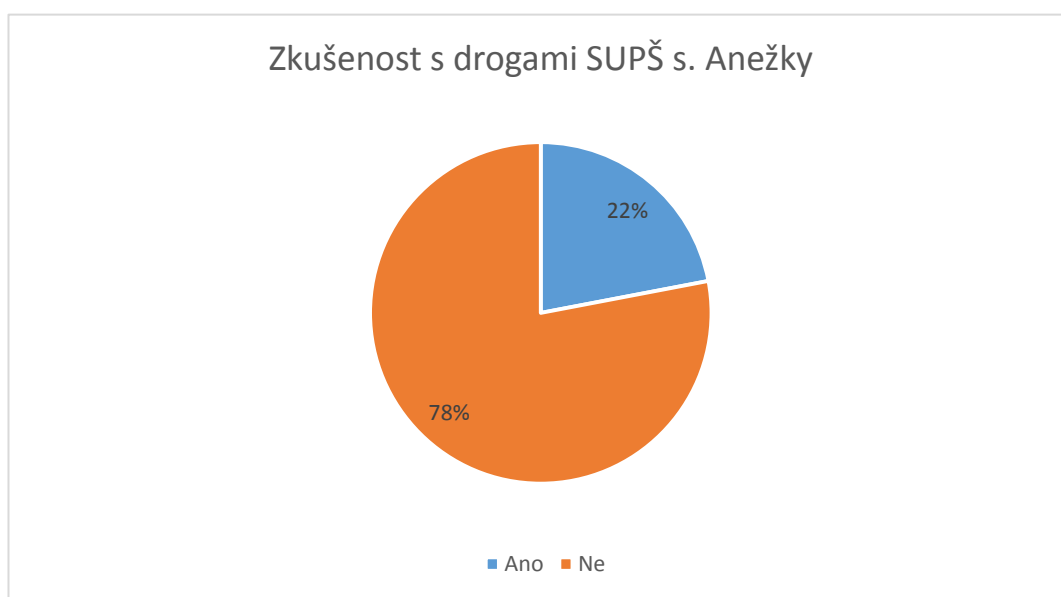
graf č. 8 procentuální počet věku vybraných osob na SPŠSE Dukelská

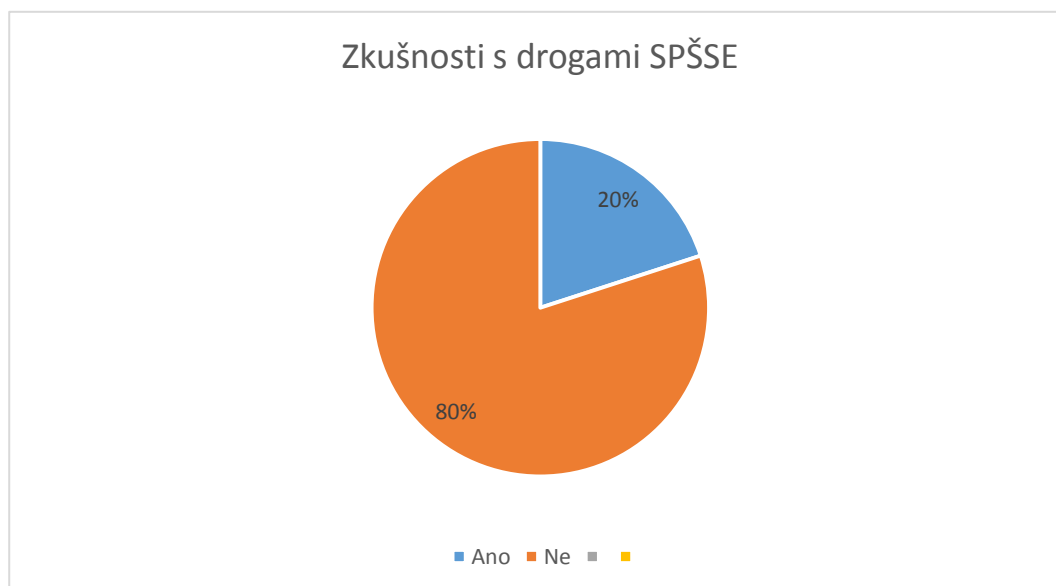
Otázka č. 3 Vyzkoušeli jste někdy drogy?

Tato otázka je již přímo mířena na užívání drog. Většina žáků však odpověděla, že s drogou žádné zkušenosti nemá a nikdy neměla. Pokud žáci uvedli, že zkušenost mají, jednalo se ve většině případů o marihuanu. Na SUPŠ sv. Anežky se jednalo o 78% studentů, kteří neměli s drogou žádnou zkušenost, zbylých 22% uvedlo, že drogu již někdy vyzkoušeli. Na SPŠSE se jedná o 80% žáků, kteří nemají žádnou zkušenost, a o 20% žáků, kteří uvedli, že ano.

graf č. 9 procentuální počet žáků, kteří mají zkušenost s drogami na SUPŠ sv. Anežky

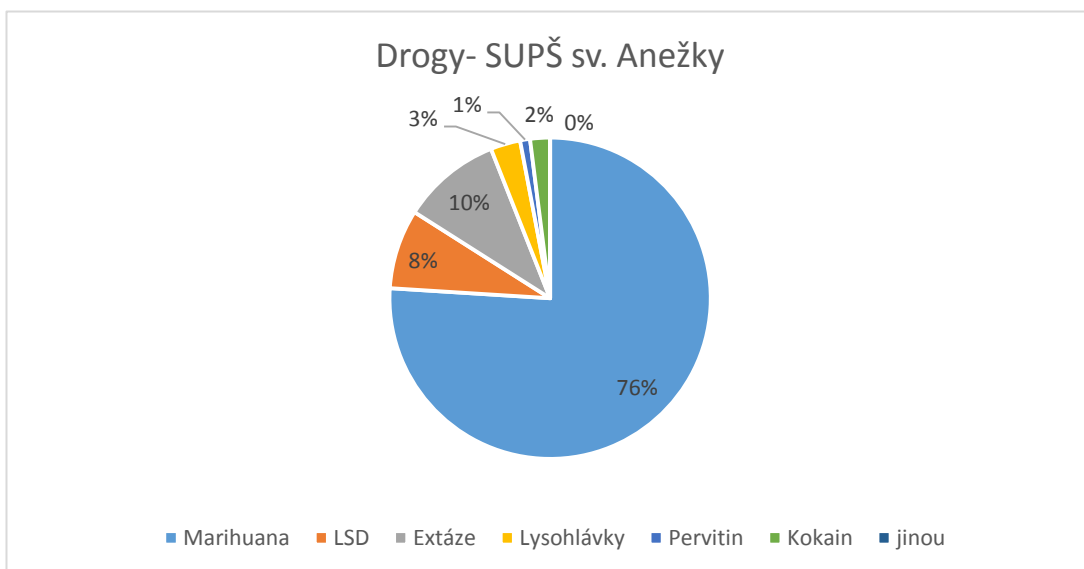
graf č. 10 procentuální počet žáků, kteří mají zkušenost s drogami na SPŠSE

Otázka č. 4 Pokud jste někdy vyzkoušeli nějakou drogu, uveďte jakou?

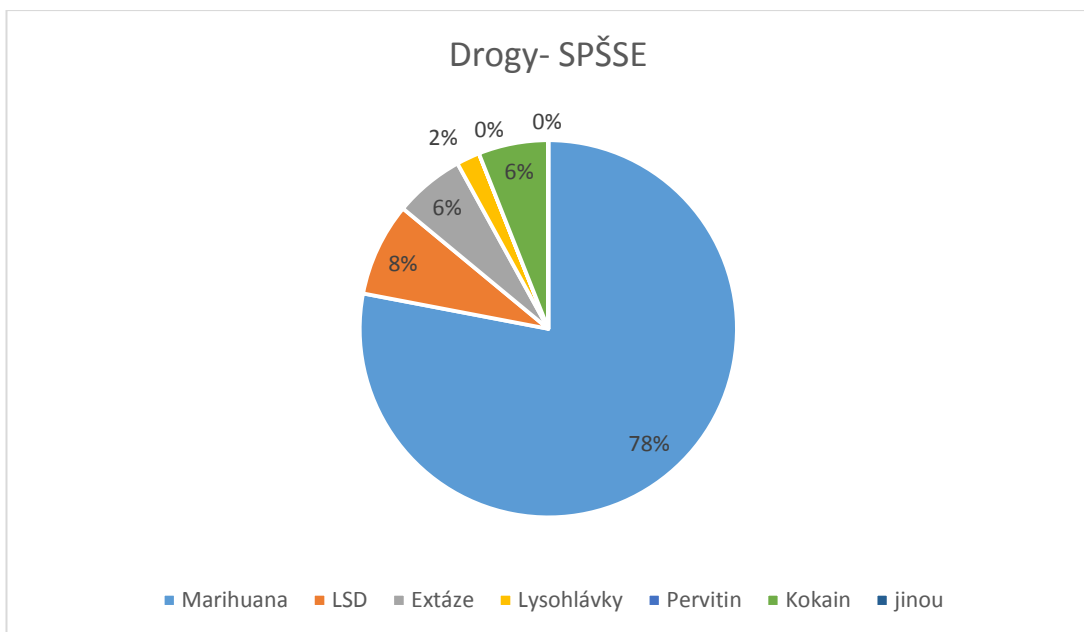
Tato otázka navazuje na předešlou otázku. Tedy pokud někdo v předešlé otázce odpověděl, že má s drogou zkušenost, zde měl za úkol zaškrtnout, o jaký druh drogy se jednalo či jedná. Zde téměř většina odpověděla, že se jednalo o marihuanu. Hned za marihuanou se jednalo o extázi a LSD, dále o něco méně žáků odpovědělo, že již někdy užili lysohlávky. A to u obou vybraných škol. Nejméně žáků odpovědělo, že má zkušenost s kokainem a pervitinem či jinou drogou.

graf č. 11 užití drog v % na SUPŠ

sv. Anežky

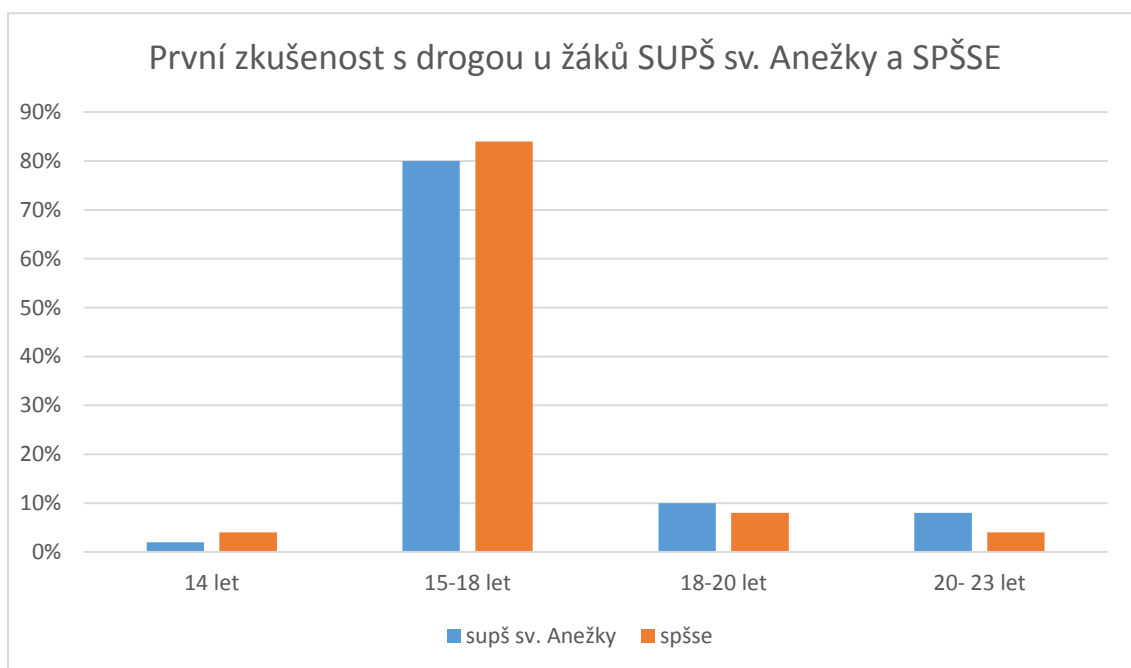
graf č. 12 užití drog v% na SPŠSE

Otázka č. 5 Kolik vám bylo let, když jste poprvé užili drogu?

Tato otázka se jasně ptá na to, kolik bylo osobě let v době, kdy užila poprvé nějakou drogu. Věková hranice u obou škol se pohybuje v rozmezí 15-18 roky. Nejméně odpovědělo, že poprvé vyzkoušeli drogu ve 14 letech.

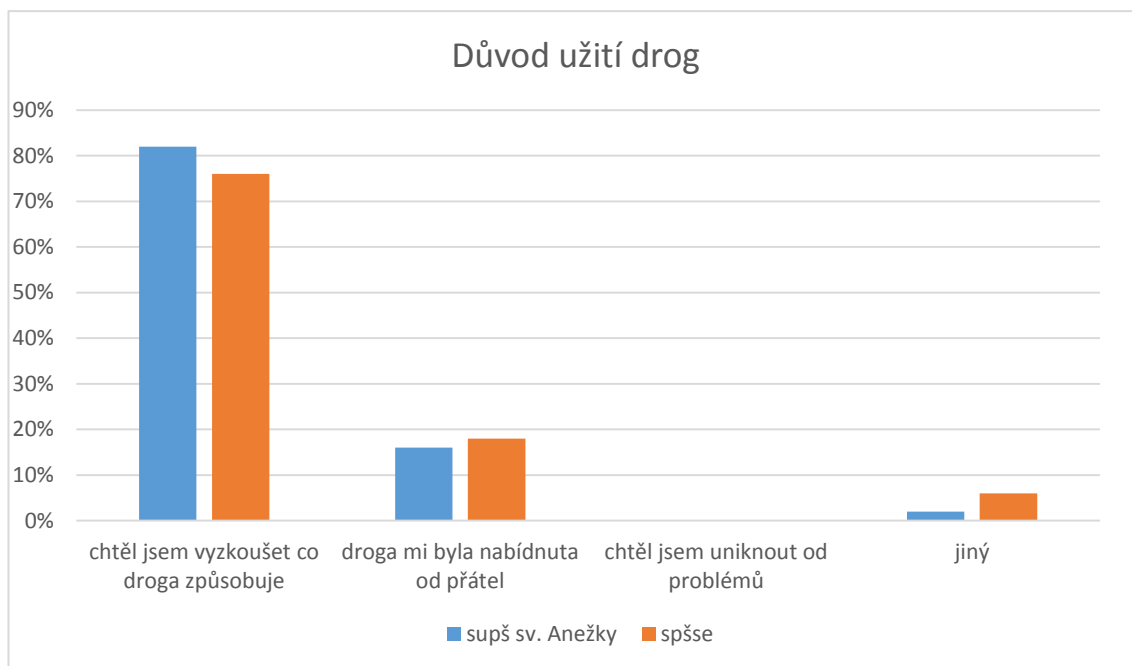
graf č. 13 první zkušenost s drogou u žáků SUPŠ sv. Anežky a žáků SPŠSE

Otázka č. 6 Z jakého důvodu jste drogu užili?

U této otázky měli žáci na výběr ze čtyř odpovědí. První je, zda chtěl dotyčný drogu vyzkoušet za účelem zjištění, co droga způsobuje, další otázka je, zda byla droga nabídnuta dotyčnému ze strany kamarádů, například na párty, třetí odpovědí je, zda chtěl dotyčný uniknout od problémů a poslední odpověď byla, zda se jedná o jiný důvod. Ve většině případů u obou vybraných škol odpověděli žáci, že drogu vyzkoušeli za účelem zjištění, co droga způsobuje. Jedná se tedy o odpověď číslo jedna. Jako druhá nejčastější odpověď byla uvedena odpověď číslo dvě, že droga byla nabídnuta od přátel například na párty.

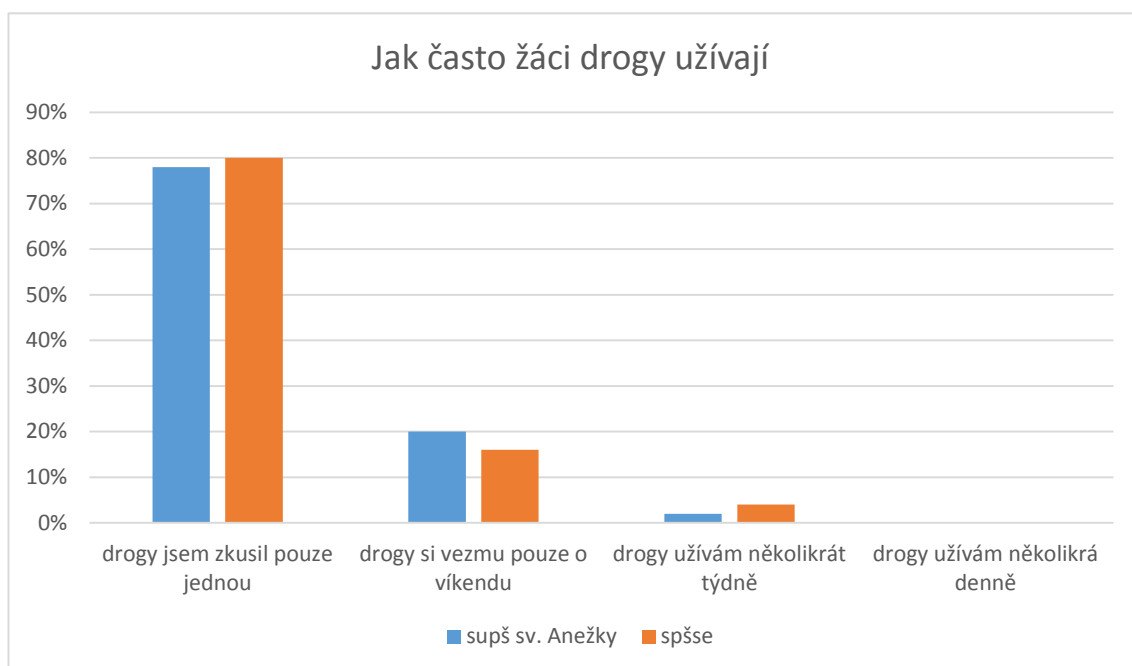
Graf č. 14 z jakého důvodu studenti obou škol drogu užili

Otázka č. 7 Pokud drogy užíváte, jak často?

U této otázky jsem chtěla především zjistit, jak jsou na tom studenti s užíváním drog. Zda směřují k závislosti či ne. Vytvořila jsem tedy opět čtyři odpovědi. Odpověď číslo jedna – drogy jsem zkusil pouze jednou, druhá odpověď- drogy si vezmu pouze o víkendu na párty, třetí - drogy užívám několikrát týdně a čtvrtá- drogy užívám denně. U obou škol bylo odpovězeno téměř stejně, a to s největším počtem odpovědí číslo jedna, tedy drogy jsem zkusil pouze jednou a hned za touto odpovědí byla s největším počtem odpovědí, odpověď číslo dva, a to drogy si vezmu pouze o víkendu. Z výše již zpracovaných otázek je patrné, že se jedná o víkendové užívání především marihuany a hned za ní užívání LSD či extáze.

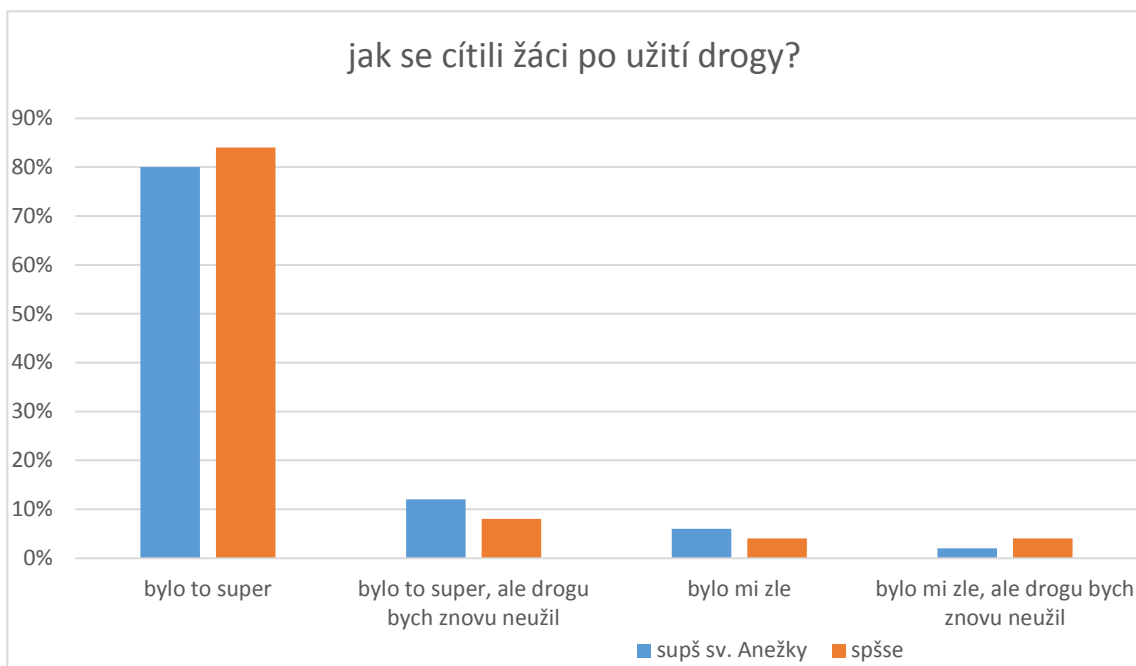
Graf č. 15 jak často žáci obou škol užívají drogy

Otázka č. 8 Jak jste se cítili po užití drog?

Zde byly opět čtyři otázky a to- užití drogy bylo super, druhá, že užití bylo super, ale drogu by dotyčný znovu neužil, třetí- zda dotyčnému bylo zle a čtvrtá, zda dotyčnému bylo zle, ale drogu by zkusil znovu. Opět byla odpověď u obou škol téměř stejná, a to, že užití drogy bylo super, což je trochu alarmující. Jedná se však většinou o užití marihuany, jelikož všichni žáci téměř odpověděli v předchozí otázce číslo čtyři, že mají zkušenosti především s marihuanou.

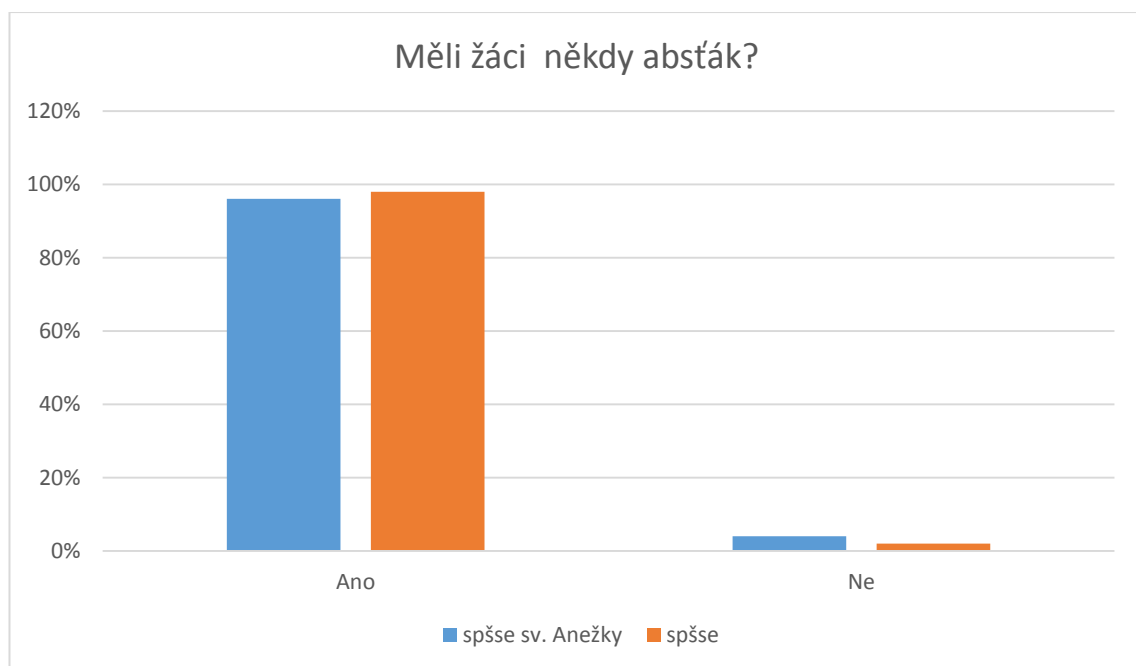
Graf č. 16 Jak se žáci škol cítili po užití drogy

Otázka č. 9 Měli jste někdy po vysazení drogy takzvaný „ abst’ák“

U této otázky jsme zvolila jednoznačné odpovědi a to pouze ANO či NE. Odpověď byla téměř vždy NE, jak na SUPŠ sv. Anežky tak na SPŠSE.

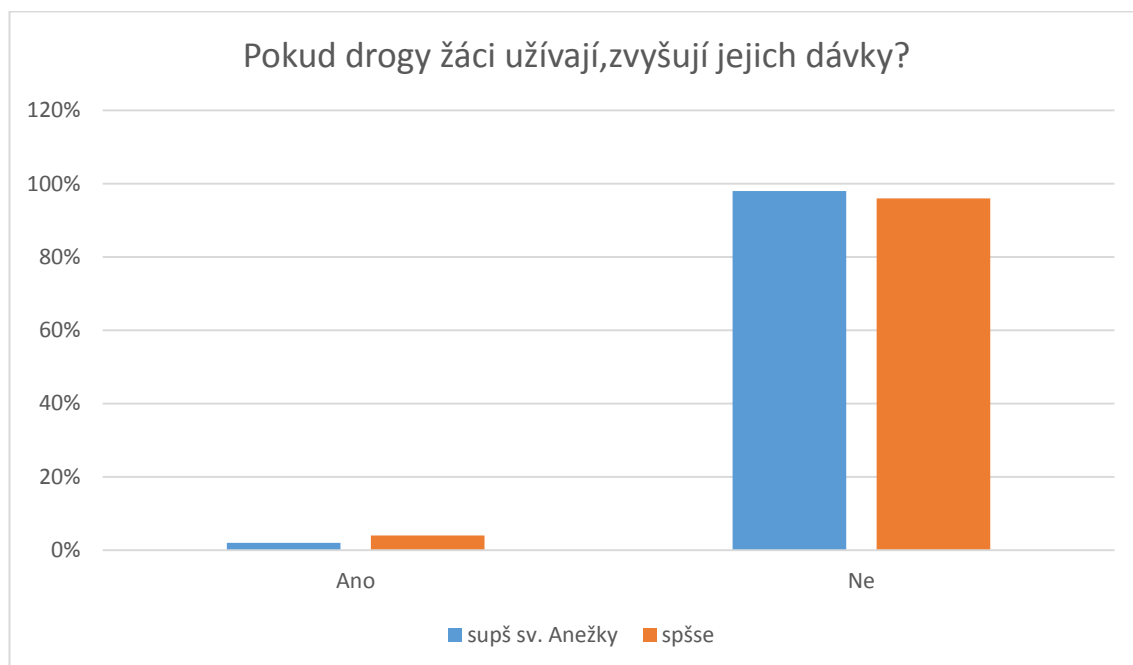
Graf č. 17 měli žáci škol někdy problém s abst’ákem

Otázka č. 10 Pokud drogy užíváte, zvyšujete dávky pro její lepší účinek?

U této odpovědi odpověděli téměř všichni opět, že dávky nezvyšují.

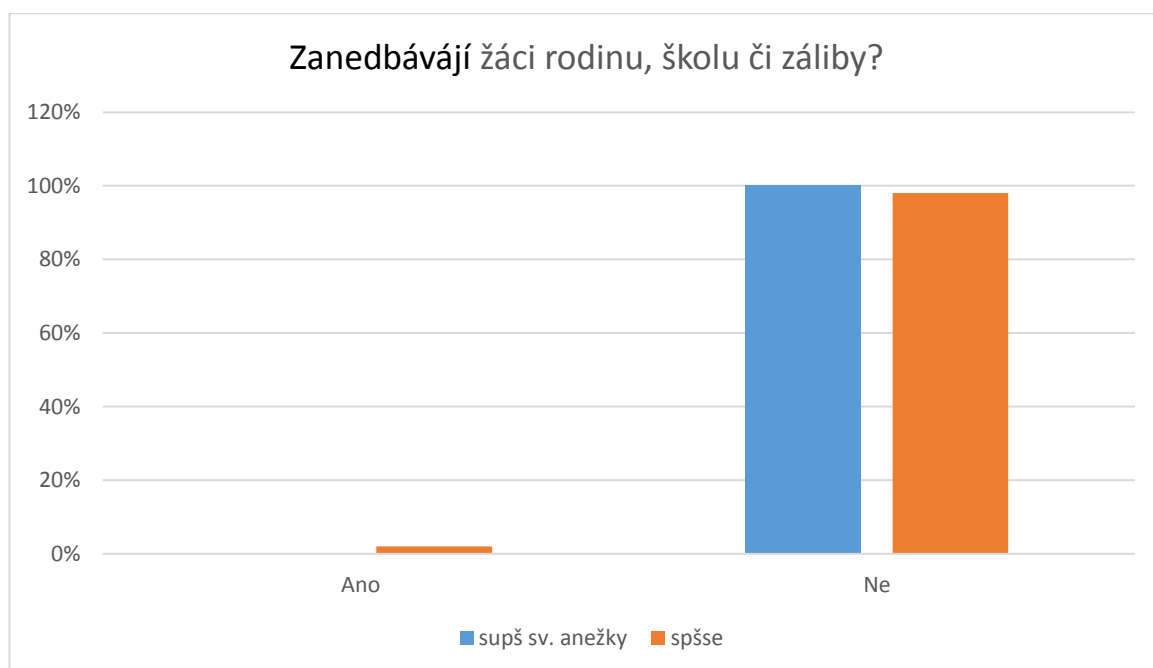
Graf č. 18 Pokud drogy žáci užívají, zvyšují dávky

Otázka č. 11 Zanedbáváte kvůli droze školu, rodinu či své záliby?

Zde bylo jednoznačně odpovězeno, že NE.

Graf č. 18 Zanedbáváte kvůli droze školu záliby či rodinu

Otázka č. 12 Spáchali jste někdy trestný čin pod vlivem omamné látky?

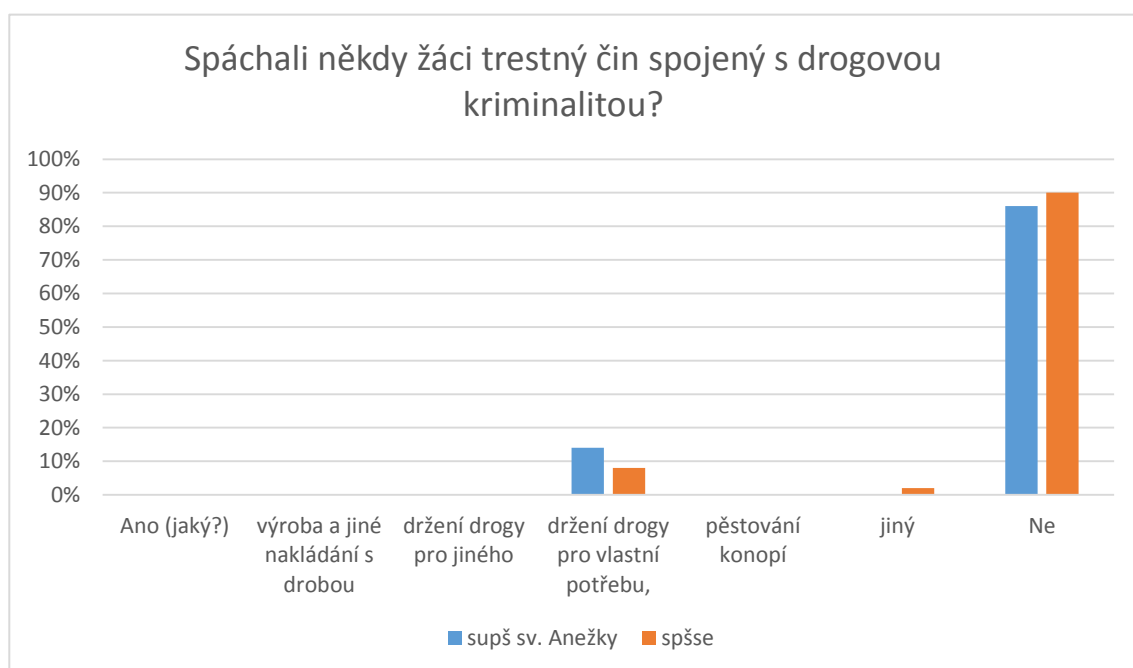
U této otázky odpověděli všichni žáci na obou školách jednoznačně NE.

Otázka č. 13 Spáchali jste někdy trestný čin spojený s drogovou kriminalitou?

U této otázky jsem vypsala tyto možné odpovědi: první odpověď- Ano (jaký?), druhá- výroba a jiné nakládání s drogou, třetí- držení drogy pro jiného, čtvrtá- držení drogy pro vlastní potřebu, pátá pěstování konopí, šestá-jiný a poslední sedmá-Ne

Žáci ve většině případů odpověděli opět ne na obou školách. Jako druhá nejčastější odpověď se vyskytovala odpověď číslo 4- držení drogy pro vlastní potřebu.

Graf č. 19 Spáchali někdy žáci trestný čin spojený s drogovou kriminalitou?

Z dotazníku je zřejmé, že obě vybrané školy dopadly v podstatě velmi podobně. Páchaná trestná činnost se u těchto žáků nevyskytuje. Problémem zde zůstává především užívání marihuany, která se v dotazníku vyskytovala nejčastěji. Marihuana se vyskytovala u odpovědí žáků, jejichž věková hranice byla mezi 15-18 roky. Podle uvedených odpovědí se však jedná ve většině případů pouze o víkendové užívání. Další nejvíce užívané látky jsou LSD a extáze. Tyto látky zvolili žáci s věkovou hranicí 18-25 let. Žáci, kteří však zvolili tyto tvrdší drogy, odpověděli, že drogy zkusili pouze jednou a to u obou vybraných škol. Mezi vybranými žáky se neobjevil nikdo, kdo by trpěl závislostí na drogách dle uvedených odpovědí. Dle dotazníku je také vidět, že drogy byly dotyčným nabídnuty ve většině případů na párty od přátel. Velmi malé množství žáků uvedlo, že důvod byl jiný.

10 Navrhovaná opatření ke snížení drogové kriminality

Vedlejším cílem a také posledním je navrhnout opatření, která by alespoň částečně eliminovala páchaní drogové kriminality. U páchaní drogové kriminality je velmi důležité, uvědomit si, že k jejímu snížení jsou nutná udělat opatření, která směřují ke snižování nabídky drog, zde hovoříme především o represi. To je patrné v kapitole číslo 7, jelikož právě problémy s nedovolenou výrobou a jiným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 TZ se vyskytují nejčastěji.

Velmi důležitá je však i prevence. U represe se jedná především o zákony, které by možná mohly být přísnější. Také by měla být, dle mého názoru větší snaha spolupracovat s mezinárodními organizacemi zemí, které drogy vyváží. Dalším krokem, který by vedl ke snížení kriminality, je dle mého názoru snaha zamezit pěstování rostliny koka, konopí či máku setého. Jelikož z mého zjištění v kapitole 7.1 je zřejmé, že kokain je například v Jihočeském kraji stále větším problémem. Zamezení pěstování konopí by zase pomohlo k snížení jejího užívání, jelikož právě marihuana se v mém dotazníku objevovala nejčastěji.

V oblasti prevence by se mělo jednat o větší informovanost osob jak těch, které s drogami ještě neměly zkušenost, tak i těch, kteří již drogám propadli. Do oblasti prevence by měly být zapojeny především školy, které by mohly vytvářet různé

informační programy pro žáky. Tyto programy by měly být více propracované. Informovanost na školách je v této oblasti téměř mizivá. Z mého dotazníkového šetření je zřejmé, že marihuana je stále velkým problémem, ač je považována za měkkou drogu. Dostupnost drog v České republice by také mohlo omezit přísnější trestání dealerů. A snaha o jejich eliminaci.

Velkým problémem v oblasti užívání drog jsou také velké taneční festivaly, kde jsou drogy na denním pořádku. I zde by měly být mnohem větší kontroly především prostřednictvím represivních opatření, jelikož na těchto akcích se hojně rozrůstá distribuce drog. V neposlední řadě na těchto akcích přicházejí do styku s drogami osoby, které zde drogy vyzkoušejí poprvé na popud svých přátel, a to může vést k dalšímu užívání a později k závislosti a páchání trestné činnosti v této oblasti.

Závěr

V teoretické části se věnuji fenomenologii vývoje drogové kriminality v České republice a v Jihočeském kraji. Prvním vedlejším cílem mé práce bylo objasnit, zda je drogová kriminalita v Jihočeském kraji v poměru k počtu obyvatelstva rozdílná oproti celé České republice, a pokud ano, tak proč. Jednalo se zde o výpočty koeficientů, které nám v jejich následném rozdílu ukázaly zatíženost drogovými trestnými činy na určitém území. Tento rozdíl nám tedy ukázal, zda je ČR v poměru počtu obyvatelstva zatížena drogovými trestnými činy více než samotný Jihočeský kraj. Pro rok 2017 jsem zpracovala zatíženost drogovými trestnými činy jednotlivých vybraných trestných činu dle trestního zákoníku. Jako další jsem zpracovala dynamiku drogové trestné činnosti za roky 2008-2017. V této části mi vyšlo, že Jihočeský kraj je na tom oproti celkovému počtu ČR opět o něco lépe. Svědčí to o dobré práci jihočeských policistů a dobré protidrogové politice kraje.

Na fenomenologii navazuji problematikou etiologie, ve které se dostávám k samotným příčinám drogových závislostí a také k hlavnímu cíli mé práce. Hlavní příčinou je vliv prostředí, vrstevníků a rodiny. Poznatky k těmto příčinám jsou uvedeny výše ve shrnutí 8. 3.

V další části se zabývám výzkumem tedy dotazníkovým šetřením u vybraných škol a tedy druhým vedlejším cílem mé práce, kde zkoumám, jaké zkušenosti žáci s omamnými látkami mají. Výzkum se týkal školy SUPŠ sv. Anežky české v Českém Krumlově a školy SPŠSE Dukelská v Č. Budějovicích. U obou škol se vyskytovalo především užívání marihuany. V jiných případech to byl velmi ojediněle výskyt například extáze či LSD, avšak všichni žáci uvedli, že tuto drogu vyzkoušeli pouze jednou.

Poslední část je věnována, opatřením ke snížení drogové kriminality. Z analýzy dat v mé práci je patrné, že pro snížení drog je důležitá především velmi dobrá informovanost o drogách, a to již v nízkém věku, tedy zlepšení prevence. Z dotazníkového šetření je patrné, že marihuana je stále velký problém ač se jedná o měkkou a často tolerovanou drogu. Dále by také měla být zlepšena opatření týkající se represe drogové kriminality. Tímto si myslím, že jsem všechny své cíle bakalářské práce splnila.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. GOODYER NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., et al. *Kriminologie*. 3. přepracované vydání Praha: ASPI, 2008, 527 s. ISBN 978-80-7357-377-5
2. GRONSKÝ, Libor. *Racionální protidrogová politika: uživatelé drog do rukou policie nebo lékařů?*. V Olomouci: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-250-4.
3. JANÍK, Alojz a Karel DUŠEK. *Drogy a společnost*. Praha: Avicenum, 1990. Život a zdraví (Avicenum). ISBN 80-201-0087-3.
4. JURÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2234-5.
5. NEŠPOR, Karel a Ladislav CSÉMY. *Alkohol, drogy a vaše děti: Jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat*. Praha: Sportpropag, 1992.
6. NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. 1. vyd. Praha: KLP, 1997. 347s. ISBN 80-85917-36-X.
7. Plk. JUDr. CHMELÍK Jan a kol.: *Drogová kriminalita*. 1. vydání. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999.
8. Paula a Jiří PÁNEK. *Drogy + teenager*. Přeložil Romana KUNCOVÁ. Praha: Slovanský dům, 2001. ISBN 80-86421-44-9.

9. ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. Praha: Policejní akademie České republiky, 1997. ISBN 80-85981-64-5.
10. ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-186-6.
11. STRAUS, Jiří. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6.
12. TRÁVNÍČKOVÁ, I., Zeman, P. *Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality*. Praha: IKSP, 2010.

Elektronické zdroje

1. HOME. *drogy-info.cz* [online]. Copyright © [cit. 16.03.2018]. Dostupné z: https://www.drogyinfo.cz/data/obj_files/32732/786/VZ_2016_drogova_situace_v_CR.pdf
2. DĚTÍ ZÁVISLÝCH NA DROGÁCH PŘIBÝVÁ, JEJICH VĚK SE NAVÍC SNIŽUJE| *Moje zdraví*. Moje zdraví - péče o psychickou i fyzickou pohodu[online]. Copyright © 2001 [cit.11.03.2018]. Dostupné z: <https://www.mojezdravi.cz/zdravi-deti/deti-zavislych-na-drogach-pribyva-jejich-vek-se-navic-snizuje-2181.html>
3. *Drogova poradna.cz* O drogách obecně [online]. [cit.20.03.2018]. Dostupné z <http://www.drogovaporadna.cz/o-drogach-obecne.html>
4. LÉKAŘSKÁ MARIHUANA| *Lékařská Marihuana. Lékařská marihuana | Lékařská Marihuana* [online]. Copyright © 2017 [cit. 18.01.2018] . Dostupné z: <http://lekarskamarihuana.cz/>

5. MARIHUANA PROSPÍVÁ ZDRAVÍ? *Vědci z WHO promluvili* | EuroZprávy.cz. *Věda a technika kolem nás* | EuroZprávy.cz [online]. Copyright © 2009 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z WWW <http://veda-a-technika.eurozpravy.cz/veda/210145-marihuana-prospiva-zdravi-vedci-z-who-promluvili/>
6. EXTÁZE (MDMA) – Prev-Centrum. *Prev-Centrum – Pomáháme s řešením obtížných životních situací* [online]. Copyright © 2017 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-o-drogach/extaze/>
7. CO JE TO PERVITIN? *drogy a život, drogová závislost*. *Drogy - základní druhy a informace, rizika užívání* [online]. Copyright © 2009 [cit. 18.01.2018]. Dostupné z WWW: <http://www.drogy.cz/pervitin/kap-co-je-pervitin.html>
8. O DROGÁCH. *PCD* [online]. Copyright © 2018 eStránky.cz [cit. 19.01.2018]. Dostupné z: <http://www.drogy-about.estranky.cz/clanky/halucinogeny/pcp.html>
9. ZDRAVÍ.EURO.CZ. *Zdravotnictví a medicína* [online]. [cit. 18.01.2018]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/clanek/postgradualni-medicina/detoxifikacni-centra-zkusenosti-uspechy-neuspechy-137226>
10. *O drogách.cz- Závislost na "tvrdých" drogách*. - Domovská stránka [online]. Copyright © 2003 [cit. 08.03.2018]. Dostupné z WWW: <http://www.odrogach.cz/skola/rizikove-jevy/uzivani-navykovych-latek/zavislost/zavislost-na-tvrдых-drogach.html>
11. KRAJJIHOČESKY [online]. [cit. 19.01.2018]. http://www.krajjihocesky.cz/346/informace_k_drogove_problematice_v_jihoceskem_kraji.htm
12. DRIGY A DROGOVÁ ZÁVISLOST. *Monika Plocová* [online]. [cit. 20.01.2018]. Dostupné z WWW: <http://monikaplocova.cz/drogy-drogova-zavislost>

13. *Drogová poradna* [online]. česko: SANANIM z.u. Developed by Honeypot.cz Hosting SmartWEB.CZ, 2009 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z WWW: <http://www.drogovaporadna.cz/o-drogach-obecne.html>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. § 286. In Ministerstvo vnitra ČR. [online]. 2009, částka 420. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z : <http://zakony.centrum.cz/trestni-zakonik/>
2. ČESKO. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 23.01.2018]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65#cast1>

Seznam tabulek a grafů

Tab. 1: Rozdělení drog na tvrdé a měkké

Tab. 2: koeficienty jednotlivých drogových trestných činů podle (§ 283-286 TZ) za rok 2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Tab. 3: dynamika drogových trestných činů podle (§ 283-286 TZ) za roky 2008-2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Graf. 1: koeficienty drogové kriminality podle (§ 283-286 TZ) za rok 2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Graf. 2: Vývoj drogových trestných činů za roky 2008- 2017 podle (§ 283-286 TZ) pro ČR

Graf. 3: Vývoj drogových trestných činů za roky 2008- 2017 podle (§ 283-286 TZ) pro Jihočeský kraj

Graf. 4: Vývoj koeficientů drogových trestných činu podle (§ 283-286 TZ) za roky 2008- 2017 pro Jihočeský kraj a ČR

Graf. 5: graf č. 5 procentuální počet mužů a žen na SUPŠ. Sv. Anežky české

Graf. 6: procentuální počet mužů a žen na SPŠSE Dukelská

Graf. 7:procentuální počet věku vybraných osob na SUPŠ sv. Anežky

Graf. 8: procentuální počet věku vybraných osob na SPŠSE Dukelská

Graf. 9: procentuální počet žáků, kteří mají zkušenost s drogami na SUPŠ sv. Anežky

Graf. 10: procentuální počet žáků, kteří mají zkušenost s drogami na spšse

Graf. 11: užití drog v % na SUPŠ sv. Anežky

Graf. 12: užití drog v % na SPŠSE

Graf. 13: první zkušenost s drogou u žáků SUPŠ sv. Anežky a žáků SPŠSE

Graf č. 14: z jakého důvodu studenti obou škol drogu užíli

Graf. 15: jak často žáci obou škol užívají drogy

Graf. 16: Jak se žáci škol cítili po užití drogy

Graf č. 17: měli žáci škol někdy problém s abstínencí

Graf č. 18: Zanedbáváte kvůli droze školu záliby či rodinu

Graf č. 19: Spáchali někdy žáci trestný čin spojený s drogovou kriminalitou

Přílohy

Příloha č. 1 dotazník

Anonymní dotazník – drogy, příčiny závislosti a páchaní drogové kriminality

Tento dotazník se týká drogové kriminality páchané v Jihočeském kraji a v celé České republice. Dotazník je sestaven pro účel sepsání bakalářské práce a bude použit pouze pro její účely. Tímto Vás žádám o zakroužkování pravdivých odpovědí, které budou anonymní. U otázek, kde je více možností můžete označit pouze jednu, tu nejbližší realitě.

1. Pohlaví:

- žena
- muž

2. Kolik vám je let:

- 15
- 15 až 18
- 18 až 25

3. Vyzkoušeli jste někdy nějakou drogu?

- Ne
- Ano

4. Pokud jste někdy vyzkoušeli nějakou drogu, uveďte jakou?

- Marihuana
- LSD
- Extáze

- Lysohlávky
- Pervitin
- Kokain
- jinou

5. Kolik vám bylo let, když jste poprvé užili drogu? _____

6. Z jakého důvodu jste drogu užili?

- Chtěl jsem vyzkoušet, co určitá droga způsobuje
- Droga mi byla nabídnuta od kamarádů například na párty
- Chtěl jsem uniknout od problémů
- Jiný

7. Pokud drogy užíváte, jak často?

- Drogy jsem zkusil pouze jednou
- Drogy si vezmu pouze o víkendu na párty
- Drogy užívám několikrát týdně
- Drogy užívám denně

8. Jak jste se cítili po užití drogy?

- Bylo to super
- Bylo to super, ale drogu bych znovu neužil
- Bylo mi zle
- Bylo mi zle, ale drogu bych užil znovu

9. Měli jste potíže po vysazení drogy takzvaný “Abst’ák“?

- Ano
- Ne

10. Pokud drogy užíváte, zvyšujete dávky pro její lepší účinek?

- Ano
- Ne

11. Zanedbáváte kvůli droze školu, rodinu či své záliby?

- Ano
- Ne

12. Spáchali jste někdy trestný čin pod vlivem omamné látky?

- Ano
- Ne

13. Spáchali jste někdy trestný čin spojený s drogovou kriminalitou

- Ano (jaký?)
 - výroba a jiné nakládání s drobou
 - držení drogy pro jiného
 - držení drogy pro vlastní potřebu
 - pěstování konopí
 - jiný
- Ne